

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:13

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:13

Fredagen den 6 december

1 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälsofrågor)

Socialminister Göran Hägglund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälsofrågor) den 21 juni 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 8–9 juli 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälsofrågor) den 9–10 december 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag inleder dagens EU-nämndssammanträde med att hälsa Johan Hultberg, Moderaterna, välkommen hit för första gången.

Vi hälsar socialminister Göran Hägglund med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, socialministern, undrar jag om det finns något att säga med anledning av rådmötet den 21 juni eller det informella ministermötet den 8–9 juli.

Anf. 2 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Jag ska säga några ord om den 21 juni. Det var ett möte som hölls under midsommarafton då frågan om snuset skulle avgöras i samband med tobaksdirektivet. Det var en stor dag för Sverige i många avseenden, och det hela slutfördes på ett framgångsrikt sätt. I nuläget pågår förhandlingar mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet om ett slutligt reviderat direktiv i så kallade trilogmöten. Det var nog det viktigaste att påminna om.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 12 som gäller förordning om medicintekniska produkter och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Kommissionen presenterade i slutet av september förra året två förslag till förordningar inom det medicintekniska området, ett förslag som gäller medicintekniska produkter generellt och ett som

gäller medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik. Man lämnade en lägesrapport vid Epscomötet i juni, och vi talade om det också i EU-nämnden och i utskottet.

På decembermötet kommer en ny lägesrapport, och ordförandeskapet har ställt två frågor till ministrarna som underlag för ett åsiktsutbyte. Den ena frågan handlar om hur övervakningen av medicintekniska produkter kan förbättras för att uppnå syftet med förordningarna utan att för den sakens skull öka den administrativa bördan, vilket låter klokt. Den andra frågan handlar om under vilka villkor en produkt som tillverkaren klassificerat som en engångsprodukt kan rekonditioneras och användas igen.

Regeringen ställer sig i huvudsak positiv till inriktningen i kommissionens förslag till förordning. När det gäller den första frågan om övervakning behöver medicintekniska produkter i dagsläget inte godkännas på förhand av en myndighet utan genomgår i stället en bedömning av överensstämmelse utförd av en oberoende part, ett så kallat anmält organ.

Vi ser positivt på att man stärker kraven på de så kallade anmälda organen och även stärker övervakningen av dem. Vi anser dock att förslaget som handlar om att förhandsgranska produkter innan de får CE-märkas och släppas ut på marknaden går emot grundtanken med CE-märkning av produkter, som ju bygger på tanken att det är tillverkaren som är ansvarig för produkten och för att säkerställa att den uppfyller tillämpliga krav i enlighet med de standarder och specifikationer som har spikats och därmed är korrekt CE-märkt.

Vi är rädda för att ett system med förhandsgodkännande av dessa produkter kommer att öka den administrativa arbetet. Samtidigt är vi tveksamma till om detta över huvud taget kommer att öka säkerheten för patienter och användare. Vi är principiellt emot att införa något som kan likna en godkännandeprocess. I stället bör kriterierna för CE-märkning klargöras så att man har en tydlig uppföljning.

När det gäller rekonditionering av engångsprodukter motsätter vi oss det. Engångsprodukter är konstruerade och tillverkade för att användas en enda gång, och de kan inte förväntas att hålla för mer än det de är avsedda och tillverkade för. Det är en patientsäkerhetsfråga, och därför borde man vara mer skeptisk till detta.

Vad gäller arbetet i stort har rådets arbetsgrupp ännu inte hunnit gå igenom alla artiklar. Parlamentet och kommissionen trycker på medlemsländerna starkt för att snabba på förhandlingarna och få till stånd ett beslut med rådet under innevarande parlament. I princip alla medlemsländer tycks anse att det inte är möjligt att uppnå med så komplicerade och omfattande förslag som vi har framför oss i det här sammanhanget.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning i ärendet. Vi går vidare till punkt 13 om reflexionsprocessen när det gäller moderna, flexibla och hållbara hälso- och sjukvårdssystem. Det är en ny fråga för nämnden och en beslutspunkt.

Anf. 6 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Detta följer den så kallade reflexionsprocessen om hållbara hälsosystem som har pågått under ett par års tid och som är i färd med att avslutas.

Rådsslutsatserna tar utgångspunkt i de utmaningar som medlemsstaternas hälsosystem möter, till exempel en åldrande befolkning, ökande kostnader för sjukvårdsinsatser och annat. I rådsslutsatserna inbjuds medlemsstaterna bland annat till att utveckla strategier för ökad kunskap om bättre koordinerad och integrerad vård och metoder som förbättrar uppföljningen av vad hälso- och sjukvården uppnår på olika områden. Rådsslutsatserna inbjuder också medlemsländerna och kommissionen till att bland annat överväga hur hälso- och sjukvårdsfrågor på ett lämpligt sätt representeras inom ramen för Europa 2020-strategin och till att samarbeta i syfte att utvärdera EU-initiativ för att stärka patientens ställning.

Regeringen har i förhandlingarna verkat för att stödja skrivningar som betonar medlemsstaternas kompetens på hälso- och sjukvårdsområdet samtidigt som möjligheterna till kunskapsutbyte främjas mellan medlemsländerna. Därutöver har vi verkat för skrivningar som främjar utveckling av metoder för uppföljning inom hälso- och sjukvårdssystemet. Arbetet inom ramen för det som vi i Sverige kallar öppna jämförelser är en modell som förekommer i detta sammanhang. Vi anser att vi bör kunna ställa oss bakom förslaget så som det ser ut efter förhandlingar i rådsarbetsgruppen.

Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD):

Hur ska det här jämföras? Av vilken anledning inför vi det? Är det verkligen för att införa något slags utbyte av hur vi bäst bedriver sjukvård, alltså ett mellanstatligt utbyte, eller är det meningen att det i förlängningen ska leda till att sjukvården inom Europeiska unionen ska koordineras? Hur är det tänkt att detta ska se ut egentligen?

Anf. 8 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! När ministrarna möts finns det egentligen inga meningsskiljaktigheter om detta. Hälso- och sjukvård är och ska vara en nationell angelägenhet. Vi har olika modeller för hur vården är uppbyggd, finansierad och så vidare, och vi känner precis som alla andra länder att det är angeläget att slå vakt om det som vi själva har byggt upp och är vana vid.

Vi betonar i alla sammanhang att det inte handlar om att reglera det här området eller att ta några jättelika kliv. Däremot är ett utbyte av erfarenheter, tankar och idéer alltid till nytta. Vi kanske inte har tänkt varje tanke färdigt i Sverige utan kan lära av andra länder liksom andra länder kanske har något att hämta från våra erfarenheter. Det är på den nivån det rör sig och ska så vara.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi går till punkt 14. Socialministern har ansvar för 14 c, underpunkterna ii respektive iii, och 14 d, e, f, g och h. Finns det något att säga här?

Anf. 10 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Nej.

2013/14:13
6 december

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen och önskar därmed socialministern med
medarbetare en trevlig helg.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Peter Norman med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, undrar jag om det finns något att säga med anledning av återrapporten från möte i rådet den 15 november.

Anf. 13 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Mötet den 15 november kom till betydande del att handla om bankunionen och den gemensamma avvecklingsmekanismen. Det är frågor som vi återkommer till i dag i samrådet inför kommande Ekofin. För en utförligare rapportering från Ekofin den 15 november hänvisar jag till den skriftliga återrapport som nämnden redan har fått.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vi har kommit överens om en lite anorlunda tågordning i fortsättningen, så vi går direkt till punkt 14 på den kommenterade dagordningen, Förfarande vid makroekonomiska obalanser – kommissionens rapport om förvarningsmekanism. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 15 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Kommissionen ska presentera sin förvarningsrapport om makroekonomiska obalanser, Alert Mechanism Report, som publicerades den 13 november och är en del av den europeiska terminen. Rapporten innehåller en uppdaterad resultattavla, en så kallad scoreboard, med indikatorer för övervakning av makroekonomiska obalanser. Detta är den tredje rapporten i ordningen.

Rådet ska ha en första diskussion om rapporten och sedan återkomma till den i februari, då vi också förväntar oss att slutsatser ska antas. Rapporten innehåller elva indikatorer med tröskelvärden för att tidigt upptäcka potentiella obalanser i samtliga EU-länder. Sverige passerar tröskelvärden för tre indikatorer: högt bytesbalansöverskott, minskade exportmarknadsandelar och hög privat skuldsättning.

Sedan det makroekonomiska obalansförfarandet trädde i kraft 2012 har Sverige tillsammans med en rad andra medlemsstater varit förmån för så kallade djupgranskningar i syfte att undersöka huruvida obalanser föreligger. I djupgranskningsrapporten från i våras konstaterades sammantaget att Sverige uppvisade makroekonomiska obalanser vilka inte var överdrivet stora men borde åtgärdas. I synnerhet framhölls att den privata sektorns skuldsättning på bostadsmarknaden förtjänade uppmärksamhet för att minska risken för skadliga effekter på ekonomin.

Mot bakgrund av dels de identifierade obalanserna i vårens djupgranskning, dels den uppdaterade resultattavlan med data till och med

2012 kommer kommissionen att genomföra en förnyad djupgranskning av obalanser i Sverige. Kommissionen genomför även djupgranskningar för 15 andra medlemsländer.

Regeringen välkomnar kommissionens publicering av rapporten om makroekonomiska obalanser. Det finns ett stort värde i att använda rapporten för att bevaka och i förlängningen undvika uppbyggnader av obalanser. Regeringen följer noga utvecklingen inom de områden som pekas ut för Sverige och välkomnar kommissionens kommande djupanalys.

Anf. 16 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag tror att vi kan bevaka vår egen ekonomiska politik alldeles utmärkt utan hjälp av Europeiska unionen. Jag anmäler avvikande mening i förhållande till regeringens inställning.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning, men vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 15, Årliga tillväxtöversikten 2014. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 18 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Ekofin ska ha en första diskussion om kommissionens årliga tillväxtrapport, som liksom rapporten om makroekonomiska obalanser presenterades den 13 november. I samband med diskussionen ska också en EFK-rapport om huvudområden för samordning av ekonomisk politik och reformer diskuteras. Tillväxtrapporten, AGS, utgör starten på den europeiska terminen för 2014.

I AGS redovisar kommissionen sina prioriteringar inom den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken för det kommande året. Dessa prioriteringar är desamma som vid de två senaste årens rapporter. Europeiska rådet ska i december diskutera det ekonomiska läget i Europa på basis av tillväxtrapporten och rapporten om makroekonomiska obalanser. Vidare ska stats- och regeringscheferna diskutera ekonomisk samordning bland euroländerna, de så kallade reformkontrakten. Dessa är frivilliga för icke-euroländer.

Rapporten om huvudområden för samordning av ekonomisk politik och reformer är ett bidrag till Europeiska rådet. Rapporten upprepar i stort prioriteringar från AGS och AMR och pekar på betydelsen av produkt- och tjänstemarknader, arbetsmarknaden och banksektorn för ett väl fungerande EMU. En utgångspunkt för regeringen i dessa diskussioner är att medlemsstaternas befogenheter gällande arbetsmarknad och sociala frågor samt på skatteområdet inte försvagas.

Regeringen välkomnar tillväxtrapporten och stöder det övergripande budskapet om vikten av fortsatta reformer för att förbättra konkurrenskraften och säkra en varaktig återhämtning. Ekofin kommer i mars att återkomma till en diskussion om prioriteringarna i tillväxtrapporten och då även anta rådsslutsatser. Regeringen återkommer naturligtvis till nämnden inför det mötet.

Med anledning av det vi har sagt tidigare om den europeiska planeringsterminen ställer vi oss inte heller bakom detta utan anmäler avvikande mening.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning, och vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 16, Bedömning av de ekonomiska partnerskapsprogrammen. Det är en beslutspunkt.

Anf. 21 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Det är ett beslutsärende, men eftersom endast euroländerna har beslutsrätt behandlar förmodligen nämnden detta som ett informationsärende.

Rådet förväntas godkänna yttranden föreslagna av kommissionen angående de ekonomiska partnerskapsprogrammen, EPP, som sänts in av Spanien, Frankrike, Malta, Nederländerna och Slovenien. Ekonomiska partnerskapsprogram introducerades i maj 2013 i och med beslutet om tvåpacken. Partnerskapsprogram tas fram av euroländer som sätts i ett underskottsförfarande eller som får förlängda tidsfrister för att korrigera sina för stora underskott.

Programmet ska innehålla planer för strukturella reformer som permanent avses kunna korrigera underskotten. Kommissionen föreslår i sina yttranden att Spaniens och Nederländernas reformer i programmen ska anses vara i stort sett tillräckliga. För Frankrike, Slovenien och Malta anses reformerna endast delvis vara tillräckliga.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Med hänsyn till vad statsrådet sade tidigare får vi tacka för informationen under den här punkten. Vi går vidare till punkt 17, Genomförande av stabilitets- och tillväxtpakten. Det är en beslutspunkt.

Anf. 23 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Rådet väntas anta rekommendationer och beslut inom ramen för stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del.

För närvarande är 17 länder i underskottsförfarande. Det innebär att de avviker från stabilitets- och tillväxtpaktens regler om alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

Kommissionen föreslår en rekommendation endast för ett medlemsland, Polen. Polen bedöms inte ha vidtagit tillräckligt effektiva åtgärder för att komma till rätta med sina alltför stora underskott, och rådet väntas ge Polen en ny rekommendation att åtgärda det för stora underskottet till 2015.

Regeringen avser att ställa sig bakom kommissionens rekommendationer och beslut. Endast länder med euro som valuta har rösträtt då beslut fattas gällande andra euroländer. Samtliga medlemsstater deltar i beslutet för icke-euroländer. Berörd medlemsstats röst räknas inte.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går tillbaka på den kommenterade dagordningen, till punkt 3, Återhämtning och avveckling av banker – Förslag till direktiv om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag. Det är en beslutspunkt.

Anf. 25 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Vid mötet ska rådet diskutera Europaparlamentets ändringar i direktivförslaget för återhämtning och avveckling av kreditinstitut och värdepappersföretag, det så kallade krishanteringsdirektivet.

Krishanteringsdirektivet syftar till att säkerställa att myndigheter har trovärdiga verktyg för att avveckla institut på ett sätt som minimerar spridningsrisker och samtidigt bibehåller tillgång till grundläggande finansiella tjänster. Direktivet innebär att aktieägarna, vissa borgenärer och bankindustrin i stort ska bära kostnader för ett eventuellt omhändertagande av en bank i kris. På så sätt ska incitamenten för ett överdrivet risktagande minskas. En viktig fråga att lösa är hur det föreslagna bail-in-verktyget, som innebär en lagreglerad möjlighet till nedskrivning av en banks skulder, ska tillämpas. Regeringen har ställt sig tveksam till en tvingande tillämpning av det verktyget i alla lägen och förespråkar nationell flexibilitet i bedömningen.

En annan fråga för rådet att ta ställning till är Europaparlamentets förslag till vissa statliga verktyg. Dessa överensstämmer i stort med den sortens verktyg som regeringen under förhandlingarna har förespråkat och som Sverige tidigare har använt sig av i hanteringen av bankkriser.

Regeringen stöder Europaparlamentets ansats >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Vidare anser regeringen att föreliggande förslag ger alltför stora befogenheter till den europeiska bankmyndigheten EBA att utöva bindande medling och utfärda bindande tekniska standarder.

Anf. 26 JOHNNY SKALIN (SD):

Vad betyder "tveksam"? Betyder det att regeringen kommer att motsätta sig regelverket eller betyder det bara tveksam i form av att lägga ned sin röst eller hålla med?

Anf. 27 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Det är ett komplicerat ärende. Jag förstår faktiskt inte riktigt skillnaden mot förra förslaget. Vilka förändringar har skett? Det tycks som att det är samma åsikter denna gång som det var förra gången. Har det inte hänt något emellan?

Anf. 28 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Jag föreslår att statssekreterare Johanna Lybeck Lilja svarar på frågorna.

Anf. 29 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Johnny Skalin ställde en fråga om vad vi är tveksamma till. Det gäller just om bail-in-verktyget ska vara tvingande i alla situationer. Diskuss-

ionen går tillbaka till de förhandlingar vi höll i Ekofinrådet under sommaren. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vi har sagt att det måste finnas en flexibilitet runt tillämpningen av verktyget. Den flexibilitet vi lyckades förhandla fram i samband med rådets allmänna inriktning är vi nöjda med. Nu har frågan givetvis kommit upp igen eftersom vi ska försöka förlika rådets position med Europaparlamentets position.

Sedan var det Ulf Holms fråga om skillnaden mellan vad vi diskuterade förra gången och vad som är uppe den här gången. Ja, det är nog inte så stor skillnad. Ordförandeskapet har lagt fram ett antal kompromissförslag >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<.

Vad ordförandeskapet nu vill göra är egentligen, beroende på mandatet de har fått från Ekofinkretsen, att få bekräftat var rådet står givet den diskussion som ordförandeskapet för med parlamentet.

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi anser att de nationella parlamenten själva ska bestämma politiken. Jag känner inte att regeringen är inne på exakt samma linje och anmäler därför avvikande mening.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt och att Sverigedemokraterna anmält avvikande mening.

Vi går vidare till punkt 4, System för insättningsgarantier – Förslag till direktiv om system för insättningsgarantier. Det är en beslutspunkt.

Anf. 32 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! På mötet ska rådet diskutera Europaparlamentets ändringsförslag i insättningsgarantidirektivet inför fortsattailogförhandlingar. Direktivet presenterades av kommissionen i juli 2010. Det syftar till att harmonisera och stärka insättningsgarantisystemet i EU. Förslaget ökar konsumenternas skydd och främjar den finansiella stabiliteten.

En allmän inriktning nåddes under 2011, och förhandlingarna har pågått med Europaparlamentet sedan september 2011. Förhandlingarna har legat nere sedan sommaren 2012 och återuppstod i oktober 2013 på grund av finansieringskopplingarna till krishanteringsdirektivet, som jag just har talat om, som gör att dessa två direktiv måste hanteras parallellt. Förhandlingarna väntas avslutas tidigt nästa år.

De frågor som återstår att lösa rör finansieringen. Det gäller målnivån på fonden, hur lång tid man ska ha på sig att nå målnivån samt kopplingarna till krishanteringsdirektivet.

Sverige har under pågående EU-förhandlingar verkat för att ersättningsbeloppet ska anges i svenska kronor, att den svenska modellen där en myndighet ansvarar för insättningsgarantin ska kunna behållas, att fondens målnivå måste vara en miniminivå och att medlemsstaterna kan fortsätta att ta ut avgifter efter att nivån har nåtts.

Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi instämmer i regeringens inställning vad gäller svenska kronor. Däremot ställer vi oss inte bakom ett harmoniserat krav på insättningsgarantifonder. Av den anledningen anmäler jag avvikande mening.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Den är noterad.

Anf. 35 BO BERNHARDSSON (S):

Går det att säga någonting om möjligheten att få gehör för de svenska kraven?

Anf. 36 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Jag föreslår att Johanna Lybeck Lilja som var med vid förhandlingarna svarar på frågan.

Anf. 37 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Det är alltid svårt i förhandlingar, inte minst förhandlingar som är så tekniskt och juridiskt komplicerade, och när dessutom tre förhandlingar hänger ihop med varandra. Förhandlingarna vi nyss talade om, krishantering för banker, förhandlingar om insättningsgarantisystem och förhandlingar om den gemensamma avvecklingsmekanismen förs i princip parallellt. Man måste korsläsa alla tre förslagen mot varandra.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 38 LARS OHLY (V):

Vänsterpartiet har tidigare anmält avvikande mening just beträffande 1 ½-procentsnivån, som vi har ansett vara för låg. Jag tycker att den svenska regeringen för en riktig linje och drar därmed tillbaka den avvikande meningen.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, men vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 5, Gemensam rekonstruktionsmekanism. Det gäller enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för rekonstruktion av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag. Det är en beslutspunkt.

Anf. 40 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Ambitionen vid det kommande mötet är, liksom vid senaste Ekofinmötet i november, att försöka nå en allmän inriktning om en förordning om en gemensam avvecklingsmekanism för banker.

Förslaget om en gemensam avvecklingsmekanism är som bekant en komponent i bankunionen. Förslaget innebär att bankavveckling i de medlemsstater som ingår i bankunionen, i nuläget euroländerna, sker centralt och att kommissionen får befogenhet att besluta om avveckling

av enskilda banker. Det skapas också en gemensam avvecklingsfond för att täcka avvecklingskostnader.

Regeringen har samma inställning till förslaget som inför förra mötet när frågan var uppe den 15 november. Det innebär att regeringen principiellt anser att den nya mekanismen inte får leda till att medlemsstater som inte deltar diskrimineras. En viktig fråga i förhandlingarna har därför varit att säkerställa att de kostnader som kan uppstå till följd av beslut som tas inom mekanismen inte belastar EU-budgeten, som ju samtliga medlemsstater är med och finansierar. Regeringen har drivit att det måste klargöras att de kostnader som kan uppkomma till följd av beslut inom mekanismen också ska hanteras inom mekanismen.

En annan viktig fråga är att kommissionen har getts en framträdande roll i beslutsfattandet inom mekanismen. Förslaget innebär att kommissionen dels kan besluta om avveckling av banker, dels kan besluta om avvecklingsförfarandet är förenligt med statsstödsreglerna. För att undvika risken att avvecklingsärenden där kommissionen själv fattar beslut bedöms annorlunda än vanliga statsstödsärenden anser regeringen att motsvarande procedurregler som för vanliga statsstödsärenden måste tillämpas.

En annan viktig fråga i detta sammanhang är att kommissionen bör omfattas av Europeiska bankmyndighetens, EBA:s, befogenheter och uppgifter på samma sätt som nationella avvecklingsmyndigheter i icke deltagande medlemsstater. Regeringen anser också att de nationella avvecklingsmyndigheterna från de beslutande medlemsstaterna ska ges så stort inflytande som möjligt i beslutsfattandet inom den nya europeiska avvecklingsmyndighet som ska förbereda förslag till avvecklingsbeslut.

Därutöver verkar regeringen i förhandlingarna för att säkerställa att den föreslagna förordningen är förenlig med svenska grundlagsbestämmelser om myndigheters självständiga beslutsfattande.

Centrala frågor att driva i förhandlingen blir därmed att det måste säkerställas att icke deltagande medlemsländer inte diskrimineras och att de nationella avvecklingsmyndigheterna ges så stort inflytande som möjligt i beslutsfattandet inom mekanismen. Regeringen avser att verka för att förordningen blir förenlig med den svenska grundlagen.

Anf. 41 BO BERNHARDSSON (S):

Tack för redovisningen! Nu ska vi se om jag inte kan krångla till det lite.

Det har funnits och finns en diskussion om den legala grunden för förordningen. Den hänger samman med att det kan innebära att man träder den nationella kompetensen förnär när det gäller finansiella frågor eller budgetfrågor – när det gäller finansieringen av fonden och att det kan innebära att man tar i anspråk nationella budgetmedel, om jag har förstått det rätt, fast jag är beredd att bli rättad på den punkten.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Vid det tillfället fick jag svaret att den frågan inte var uppe till behandling utan att den diskuterades mer informellt på mötet. Då gör jag reflexionen att vi alltså har en situation där man sitter och preciserar en förordning samtidigt som man har lagt åt sidan en diskussion om den legala grunden >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**.

Hur tänker man, och hur tänker Sverige kring detta? >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag kan som sagt ha missuppfattat något – men inte så mycket, tror jag.

Anf. 42 LARS OHLY (V):

Jag saknar en del i den svenska ståndpunkten. Det gäller framför allt synen på kommissionens befogenheter. Jag tycker att det är viktigt att driva att kommissionen inte får de befogenheter som har föreslagits och att man är tydlig på den punkten.

Anf. 43 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Det är helt riktigt som Bo Bernhardsson säger, att den legala grunden har varit kraftigt omdiskuterad. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vid det förra mötet deklarerade ordförandeskapet mycket tydligt att de inte ville diskutera frågan om den legala grunden. Det var så att säga inledningen på hela förhandlingen. Både rådets och kommissionens rättstjänster har sagt att artikel 114, som handlar om tillnärmning eller harmonisering av inre marknaden, är en rimlig legal grund. Det är lite svårt att ifrågasätta de rättstjänsternas tunga bedömning.

Man ska också ha klart för sig att artikel 114 innebär kvalificerat majoritetsbeslut när man upprättar mekanismen. Att flytta det till artikel 352 >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< skulle innebära att mekanismen måste upprättas med enhällighet, vilket innebär att man ger alla medlemsstater veto. Det som då diskuteras är att upprätta avvecklingsmekanismen med artikel 114, alltså kvalificerad majoritet, inre marknad, och att upprätta fonden med artikel 352. Men naturligtvis kommer de frågorna att behöva behandlas tillsammans.

I artikel 114 står det explicit att man inte får ta ut skatter och avgifter, att man inte får upprätta ett beslut om skatter och avgifter med hjälp av artikel 114. Det är en lite skakig grund runt de här bedömningarna. Det är väl ingen som riktigt vet var gränserna går för vad man kan upprätta med artikel 114. Men rådets och kommissionens rättstjänster är mycket bestämda.

Huruvida det innebär att det finns risk för nationella budgetmedel beror på hur stor den gemensamma fonden blir. Den ska ju ligga som ett lager emellan. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Sedan finns också ESM att tillgå. Det är en diskussion.

Vad gäller diskussionen om kommissionen och rådet som beslutsfattare kan jag säga att den svenska regeringens ståndpunkt givetvis är att vi har problem med att kommissionen ges den typen av vittgående befogenheter. Detta går tillbaka till – utan att bli superjuridisk – en mycket gammal dom från 1958, där man sade att den här typen av vittgående eller långtgående beslutsbefogenheter inte kan tilldelas en EU-myndighet utan måste tilldelas en EU-institution. Därför har vi hamnat i situationen att vi har kommissionen, rådet och ECB att välja på. Det är de institutioner som är relevanta i det här sammanhanget.

Nu förs det en diskussion om Ekofinrådet skulle kunna ta platsen och fatta beslut om detta. I så fall öppnas en helt ny diskussion. Rådet består av EU-28. Ska då alla 28 medlemsstater rösta om beslut som rör de län-

der som ingår i bankunionen? Rådet finns bara i en konstellation, så man öppnar en helt ny diskussion som inte heller är helt okomplicerad. Man har sedan diskuterat om kommissionen ska fatta beslut om avveckling och rådet fatta beslut om användning av fonden. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Alla de här förslagen ligger nu på bordet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Man ska också veta att diskussionen om hur mycket beslutsbefogenheter man kan delegera till en EU-myndighet just nu är föremål för en förhandling i EU-domstolen, vilket har att göra med att Storbritannien har stämt rådet och parlamentet för ogiltigförklaring av en rättsakt, då man anser att Esma, den europeiska värdepappersmyndigheten, har fått för mycket befogenheter. Där väntar vi ett domslut som skulle komma i december. Det senaste vi hörde i går är att det nog kommer i januari. Det kommer att vara oerhört vägledande för var gränsen går för hur mycket beslutsbefogenheter man kan ge till en myndighet.

Våra problem – detta med diskriminering av medlemsstater som väljer att stå utanför – löses inte helt och hållet av att rådet blir beslutsfattare. Det problem som möjligen löses är statsstödsprövningen och intressekonflikterna i det. Då är det ju kommissionen som fattar beslut om statsstöd och rådet som fattar beslut om avveckling. Men diskussionen om huruvida det är EU-budgeten som backar mekanismen finns kvar, liksom diskussionen om huruvida beslutsfattaren rådet kan bli bunden av EBA:s beslut. Då ska vi alltså tänka oss situationen att EU:s 28 finansministrar i form av rådet blir bundna av en EU-myndighets beslut.

Mycket är oklart just nu, skulle jag säga. Många olika alternativ ligger på bordet, och det finns inte riktigt majoritet för något.

Anf. 44 LARS OHLY (V):

Tack för svaret! För mig blir detta ytterligare ett argument för att Sverige inte ska vara med. Jag undrar ifall regeringen drar samma slutsats.

Anf. 45 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack för klargörande av de inre diskussionerna! Jag måste säga att jag inte är avundsjuk beträffande de förhandlingar som ni sitter med just nu.

Sammantaget ger det en bild av att det är ett oerhört rörigt konstitutionellt läge. Det finns all anledning att tro – givet det läge som framför allt södra Europa befinner sig i men också det hårda tryck i den ekonomiska situationen som i princip hela Europa känner – att många kan tänkas vilja gå hårt fram, och då finns det stor risk för att nationella suveränitetsprinciper sätts åt sidan.

När man diskuterar integritetsfrågor eller andra frågor kan de verka rimliga i sig, men i en sammantagen helhet kan det framstå som en helt annan utveckling. Jag tycker att man har kunnat se sådana tendenser som inte riktigt är alltigenom trevliga, om vi säger så.

Finns det någon typ av diskussion i den riktningen, eller är det de gamla vanliga allierade till Sverige som kan tänkas protestera? Britterna kan förstås protestera högljutt men också en del andra. Det börjar bli en balansgång som är besvärlig. Vi kanske nu inte är i rätt forum eller finner oss på rätt punkt för att föra den diskussionen, men jag undrar om

den övergripande diskussionen förs över huvud taget eller om man bara väntar på domslut i januari.

Anf. 46 BO BERNHARDSSON (S):

Jag undrar, bara så att det blir helt klart, om jag har uppfattat detta rätt. Skälet till att det finns en diskussion om den legala grunden hänger samman med finansieringsfrågorna, hur avvecklingsfonden ska finansieras, och detta med den nationella suveräniteten i budgetfrågor, hur budgetmedel används. Är det rätt uppfattat?

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< har också vi haft den synpunkten i ett enigt finansutskott, att det är tveksamt och att man måste bevaka väldigt noga så att det inte blir sådana effekter. Har jag uppfattat det rätt?

Anf. 47 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag ska fatta mig kort. Jag instämmer i det som Lars Ohly sade.

Anf. 48 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Då ska jag försöka kommentera Lars Ohlys och Fredrick Federleys fråga, så får Johanna Lybeck Lilja försöka svara på Bo Bernhardssons fråga.

Som förhoppningsvis har framgått har vi ett starkt engagemang och ett stort intresse i dessa frågor. Det är många saker som är utestående. Innan vi vet hur en bankunion kommer att materialiseras är det vår övergripande hållning att oavsett om Sverige ska gå med eller inte vill vi ha en väl fungerande bankunion. Därför försöker vi vara väldigt konstruktiva, insatta och engagerade i frågan rent allmänt. Men till dess att vi har pusselbitarna på plats har vi än så länge inte fattat något beslut härvidlag.

Jag vill också kommentera det som Fredrick Federley tog upp. Detta handlar dels om väldigt komplicerade juridiska frågor, dels om frågan euroland och icke-euroland.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det finns alltså ett stort antal olika typer av frågor som behandlas. Jag vågar nog påstå att även de övergripande frågor som Fredrick Federley tar upp behandlas när Ekofinrådet samlas.

Anf. 49 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Jag ska försöka vara ännu tydligare när det gäller Bo Bernhardssons funderingar över livet. Det här gränsar ibland till det filosofiska.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Som man tänker sig tågordningen när en bank får problem – innan vi kommer till nationella budgetar – går det inte att i detta skede säga att nationella budgetar är helt fredade i den här situationen. Det kan vi inte säga. Men tanken är att skapa ett antal lager. Det första lagret är bail-in av bankernas obligationsinnehavare. Det andra lagret är att banken ska hitta privata finansiärer för att få in kapital. Det tredje lagret är att gå på nationella arrangemang när det gäller fonder och sådant.

Sedan kommer vi till den gemensamma fonden. Därefter kommer ESM i den utsträckning som den finns tillgänglig. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

En annan diskussion som förs när det gäller fonden är huruvida en del av fondens medel ska kunna utgöras av så kallade payment commitments, alltså ett löfte om att man betalar när det behövs. Det är också en diskussion som finns och som vi naturligtvis inte heller gillar. Först i det skede när den gemensamma fonden är slut blir det aktuellt med nationella budgetar. Men det går inte att säga att de är helt fredade och helt uteslutna.

Bara som en uppföljning och komplettering till det som statsrådet sade om medlemsstaternas inflytande och EU-besluten kan jag nämna att en av de stora frågorna är hur mycket inflytande medlemsstaterna ska ha i den här typen av beslut. Det är en sak att kommissionen ska fatta beslutet om avveckling, men i avvecklingsstyrelsen, single resolution board, ska de nationella myndigheterna vara med och besluta om ett förslag till kommissionen. Det pågår oändliga diskussioner om vad styrelsen ska göra kontra vad kommissionen ska göra kontra vad rådet ska göra.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det som är tänkt i single resolution board, och det som nu ligger på bordet, är att de nationella resolutionsmyndigheter som är berörda av en banks problem ska samlas och försöka att nå ett konsensusbeslut. När man inte det konsensusbeslutet går ansvaret för att fatta ett beslut över till fem tjänstemän anställa på single resolution board. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 50 LARS OHLY (V):

Sett från sidan tycker jag att >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< farhågor för prejudicerande verkan av ett beslut enligt artikel 114 är ganska kloka. Det är viktigt att se till att andra beslut i liknande riktning underlättas i framtiden.

Sedan instämmer jag i regeringens syn på att man ska vara konstruktiv och försöka påverka så mycket som möjligt. Jag tycker att den svenska positionen är mycket bättre än den brittiska. Men för egen del och för Vänsterpartiets del synes ett medlemskap i bankunionen vara oerhört avlägset för Sverige, oavsett hur framgångsrik Sveriges påverkan är på hur bankunionen kommer att se ut. Men det är en diskussion som vi kanske får ta vid ett senare tillfälle.

Anf. 51 FREDRICK FEDERLEY (C):

Det här rör sig om en oerhört komplex materia långt utanför det som står på agendan här. Utifrån min ytterst ödmjuka position gissar jag att anledningen till att man kommer fram till ett sådant här system är i grund och botten att det inte finns något förtroendekapital, dels mellan medlemsstaterna i sig, dels mellan medlemsstaterna och EU som helhet.

Då uppstår kanske nästa mer konkreta diskussion. Det har gjorts en typ av stresstester i svenska banker för att se på likviditet och kapacitet i händelse av kris. Vi vet ännu inte var detta landar. Men de lager som statssekreteraren nämnde beskrivs på något sätt som att det finns pengar i någon annans fickor. Men om det blir ett fallande banksystem inom Europeiska unionen kommer det att slå hårt mot staterna och mot näringslivet. Då hoppas man kunna vända sig till EU för att få pengar, men EU har ju inga egna pengar, utan detta bygger på medlemsstaternas

pengar. Finns det inte en risk för att man förlitar sig på en vision om att man kan gå till EU om staterna och det nationella näringslivet inte klarar sig? Problemet är att EU:s pengar tar slut ifall medlemsstaternas pengar tar slut.

Hur starkt blir ett system av den här typen? Det är förstås för tidigt att säga än eftersom det inte ens är beslutat, men jag känner en viss farhåga för att det skapas en del potmkinkulisser kring stabiliteten i detta.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte noterat någon avvikande mening. Med det sagt lämnar jag ordet till statsrådet för en eventuell kommentar.

Anf. 53 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Jag tänkte bara kommentera stresstester rent allmänt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Därför har vi gått i bräsch för stresstester. Vi tror att det är bra för Sverige och bra för svenska banker att visa hur känslig man är vid kris.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi går vidare till punkt 6, Förslag till rådets förordning om upprättande av ett system för ekonomiskt stöd till de medlemsstater som inte har infört euron som valuta. Det är en diskussionspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 55 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Ekofin ska diskutera läget i förhandlingarna om en ny betalningsbalansstödsförordning för icke-euroländer. Det handlar om att uppdatera den existerande förordningen från 2002 för att inkludera existerande praxis och bland annat anpassa den till den förstärkta ekonomisk-politiska samordningen i EU. Betalningsbalansstödet syftar till att ge finansiellt stöd till medlemsstater som inte har infört euron och som drabbats av eller allvarligt hotas av svårigheter i betalningsbalansen.

I det föreliggande kompromissförslaget från ordförandeskapet finns en stor del av den praxis som har etablerats i programmet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det innebär exempelvis att samarbetet med IMF är omnämnt på ett flertal ställen i texten.

Den nya förordningen ska antas med enhällighet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Regeringen anser att den kompromisstext som nu finns på bordet är acceptabel, men det är osäkert om man kan komma överens om det föreliggande textförslaget. Regeringen anser vidare att betalningsbalansstödet utgör ett viktigt stöd till icke-euroländer i ekonomisk kris och att det ska kunna fortsätta att tillämpas vid behov, som det har gjorts tidigare, till exempel i Lettland.

Anf. 56 JOHNNY SKALIN (SD):

Har jag tolkat det rätt att kommissionens makt avsevärt stärks i och med det här förslaget, och framför allt efter det att stödet upphört i ett läge när det behövs stöd från EU?

2013/14:13

6 december

Anf. 57 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Svaret på frågan är kort och gott nej, det är inte skillnad i praxis.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning. Vi går vidare till punkt 7, Beskattning av inkomster från sparande. Det är en beslutspunkt.

Anf. 59 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Det litauiska ordförandeskapet har ambitionen att man vid mötet ska uppnå en politisk överenskommelse om ett reviderat sparandedirektiv.

Som vi tidigare konstaterat pågår sedan en tid ett intensivt arbete med att få till stånd ett bredare automatiskt informationsutbyte om kapitalinkomster. Inom OECD arbetar man bland annat med en global standard för ett format för ett sådant utbyte, och inom EU behandlas förslag om att bygga ut det automatiska utbytet enligt direktivet om administrativt samarbete till att omfatta alla slags kapitalinkomster.

När regeringen senast samrådde med nämnden i den här frågan var vi överens om att Sverige ska uttala ett starkt stöd för ett sådant bredare informationsutbyte om kapitalinkomster. Detta framförde också Anders Borg vid Ekofin den 15 november. Det är angeläget att det reviderade sparandedirektivet kan antas så snart som möjligt. Man kan då täppa till de kryphål som det nuvarande direktivet är behäftat med.

Vid Ekofin i november lyckades man inte nå någon politisk överenskommelse. Den här gången ska kommissionen lämna information om kontakterna med tredjeländer, det vill säga Schweiz med flera länder, om deras villighet att gå med på motsvarande ändringar. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Den kompromisstext som det handlar om är i allt väsentligt identisk med den text som förhandlades fram under det svenska ordförandeskapet 2009 och som regeringen står bakom.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi går vidare till punkt 13, Revisionsrättens årsrapport om genomförandet av budgeten för budgetåret 2012. Det är en informationspunkt.

Anf. 61 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Vid Ekofinmötet ska revisionsrätten presentera årsrapporten för kommissionens genomförande av budgeten 2012. Den har redan presenterats för Europaparlamentet och för nationella parlament. Den svenska ledamoten i revisionsrätten, H G Wessberg, presenterade rapporten för EU-nämnden för några veckor sedan.

Regeringen ska analysera rapporten ytterligare och kommer sedan att ta ställning till rådets rekommendation till parlamentet huruvida kommissionen ska beviljas ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2012. Regeringen återkommer till EU-nämnden i februari för den slutgiltiga bedömningen.

Anf. 62 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Tidigare år har Sverige oftast lagt ned sin röst eller till och med röstat emot. Finns det nu några planer på att ta kontakt med like-minded länder för att göra en gemensam bedömning bland dem?

Anf. 63 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Vi ska börja med att analysera rapporten. Sedan får vi återkomma till om vi ska ta kontakt med andra länder. Vi kommer tillbaka till nämnden i frågan.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under denna punkt. Därmed har vi nått slutet på den kommenterade dagordningen. Vi tackar finansmarknadsminister Norman med medarbetare för närvaron i EU-nämnden och önskar en trevlig helg.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, arbetsmarknadsministern, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 15 oktober.

Anf. 66 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Det är upp till nämndens ledamöter om ni vill att jag ska ge en kort rapport.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 4 under rubriken Sysselsättning och socialpolitik. Det gäller direktiv om utstationering av arbetstagare. Det är en beslutspunkt.

Anf. 68 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Först på dagordningen i Bryssel står tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet. Senast jag var här diskuterade vi bland annat vilka konsekvenser en struken artikel 9 skulle kunna ha. Artikel 9 är den som reglerar medlemsstaternas möjlighet att införa nationella kontrollåtgärder mot utländska företag som utstationerar arbetstagare.

Med tanke på att jag och några av er hade lite olika åsikter i den här frågan kan jag berätta att det nu inte är aktuellt att stryka några artiklar för att kunna uppnå en allmän inriktning. Jag hoppas att vi och de andra medlemsstaterna ska kunna vara så flexibla att vi kan komma överens på måndag.

Det är fortfarande artikel 9 om nationella kontrollåtgärder och artikel 12 om medlemsstaternas möjlighet att införa entreprenörsansvar som diskuteras. Vad ordförandeskapet nu föreslår är några justeringar i artikel 9 och ett förtydligande skäl till artikel 12. Det är fråga om små ändringar i artikel 9. De beror dels på synpunkter från rådets rättstjänst, dels på att vissa medlemsstater vill öka öppenheten så att kontrollerna inte får för stor inverkan på små och medelstora företag.

Den första ändringen i artikel 9 innebär ett klargörande som anger att tillåtna nationella kontrollåtgärder ska vara proportionerliga. Den andra ändringen i artikel 9 innebär att när en medlemsstat vill införa andra kontrollåtgärder än de som finns i direktivet måste medlemsstaten på ett

tydligare sätt förklara varför. Den tredje ändringen i artikel 9 innebär en ökad informationsskyldighet för medlemsstaterna men också för kommissionen. Informationsskyldigheten innebär att medlemsstaterna även ska informera utländska företag om sina nationella kontrollåtgärder på nationell hemsida. Dessutom ska kommissionen informera medlemsstaterna om vilka nationella kontrollåtgärder som finns i respektive medlemsstat.

Vad gäller artikel 12 har ordförandeskapet lagt till ett förtydligande skäl av begreppet rimliga kontrollåtgärder.

Förutom ordförandeskapets förslag finns även ett gemensamt förslag från ett antal medlemsstater till en justerad artikel 9 och ett annat gemensamt förslag till en justerad artikel 12. Sverige kan ha en flexibel hållning till de olika förslagen, och jag tänkte berätta lite mer detaljerat om skillnaderna mellan ordförandeskapets förslag och de andra förslagen.

Jag börjar med artikel 9. Det är artikeln om de nationella kontrollåtgärder. Skillnaden mellan det förslag som lagts fram av ett antal medlemsstater och ordförandeskapet är att när en medlemsstat vill införa andra kontrollåtgärder än de som finns i direktivet behöver man som medlemsstat inte vara lika tydlig i att förklara varför.

När det gäller artikel 12 om ett entreprenörsansvar föreslår medlemsstaterna en ändring som till viss del liknar kommissionens ursprungsförslag. Kommissionens ursprungsförslag har Sverige tidigare välkomnat. Ordförandeskapet föreslår att medlemsstaterna ska kunna få välja om de vill införa ett entreprenörsansvar.

Det några medlemsstater nu föreslår är att alla medlemsstater ska vara skyldiga att införa ett visst entreprenörsansvar inom byggsektorn. Precis som i ordförandeskapets förslag ska medlemsstaterna ha möjlighet att införa strängare entreprenörsansvarsregler än det som är obligatoriskt. Det kan betyda att man inför ett entreprenörsansvar inom andra sektorer. Det skulle också kunna innebära att en medlemsstat vidgar entreprenörsansvaret till att omfatta fler i en entreprenörskedja.

Som jag sade är det inte fråga om några större ändringar i förslagen. Regeringen föreslår därför att Sverige har en flexibel hållning vid rådmötet och ställer sig bakom ordförandeskapets förslag. Jag vill tillägga att det pågår förhandlingar hela tiden mellan medlemsstaterna som har olika förslag och ordförandeskapet. Jag föreslår att vi ställer oss bakom det förslag som ordförandeskapet kommer att ha till en allmän inriktning så länge det är inom det avstämda förhandlingsmandatet.

Anf. 69 PATRIK BJÖRCK (S):

Frågan är vad förhandlingsmandatet innehåller. Enligt vårt sätt att se, från Socialdemokraterna, är det helt grundläggande att det är en öppen lista man talar om så att man kan gå vidare och ha andra kontrollåtgärder än de som räknas upp. Så fort det handlar om notifieringsprocessen och att man ska gå in och förklara finns det en risk att det stänger listan. Det gäller även tankegångarna att det ska vara proportionerligt, och så vidare. Även där har vi ett rätt lågt förtroende för EU-processen när det gäller att gå in och bedöma vad som är proportionerligt och rimligt.

Jag skulle vilja att regeringen lite grann gick in och problematiserade kring detta. Jag utgår från att man från svenskt håll stöder alla förslag

som undanhåller att man ska förklara sig eller att man på något sätt försöker sluta listan.

När det gäller artikel 12 handlar det i första hand om att se till att man strider för att det blir ett entreprenörsansvar i alla led, det är oerhört viktigt för att det ska fungera, och att man upprätthåller möjligheten att på nationell nivå gå längre. Ett förslag oavsett hur det ser ut ska inte förhindra de medlemsstater som redan i dag har hanterat detta, till exempel Tyskland. Även Norge som EES-land har hanterat den här frågan. Det ska inte på något vis försvåra deras nationella möjligheter eller inskränka de regler som de har kommit överens om för att hantera problemet.

Jag skulle vilja att regeringen utvecklade dessa punkter lite grann.

Anf. 70 LARS OHLY (V):

Jag vill instämma i Patrik Björcks inställning. Det är oerhört viktigt att det blir en öppen lista just för möjligheten att nationellt gå vidare. Där ser jag begreppet proportionalitet som tveksamt eller till och med svårt att hantera. Det innebär i sig att det blir en tolkning om vilka åtgärder som ska till.

Det borde vara den svenska positionen att ifrågasätta den typen av begränsningar och i stället mycket starkt verka för en öppen lista.

Anf. 71 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Ordförande! Jag ska säga någonting kort i det här läget om det förra mötet. Det gällde en allmän inriktning, och länderna stod väldigt långt ifrån varandra på många sätt. Det hade kommit ett brev innan, och det kom massor med förslag på bordet. Man tänkte en stund: Vill vissa länder över huvud taget komma fram till en gemensam kompromiss, är det ett sätt att förhålla sig eller vill de helt enkelt inte ha tillämpningsdirektivet?

Som jag ser det nu, och det som hänt sedan dess, är att flera länder är väldigt tydliga med vad de vill och att ordförandeskapets kompromiss ligger i det förhandlingsmandat som vi har diskuterat sedan lång tid tillbaka. Just när det gäller öppenheten är det ordförandeskapets förslag. Man har tagit in det från både rådets rättstjänst och att vissa medlemsstater vill öka öppenheten. Det ligger i ordförandeskapets förslag att öppenheten ska öka.

Kanske Karin Söderberg kan säga någonting om kontrollåtgärderna och hur diskussionen går där.

Anf. 72 Kanslirådet KARIN SÖDERBERG:

När det gäller diskussionerna om artikel 9 är det Sverige och ett antal andra länder som vill ha en öppen lista. Det har man i artikel 9.1 a. Man kan införa andra kontrollåtgärder. De kontrollåtgärder som man räknar upp i artikel 9 är de som har slagits fast i EU-rättslig praxis. Man för in ordet proportionerlig, vilket är det som redan gäller i dag. När man inför nationella kontrollåtgärder i förhållande till fri rörlighet och tjänster ska de nationella kontrollåtgärderna vara proportionerliga. Man lagstadgar redan gällande EU-rättslig praxis.

När det gäller notifieringen är Sverige tillsammans med andra medlemsstater noggranna med att det ska vara fråga om en informationsskyldighet för att öka transparensen. Det är viktigt för de länder som vill att

små och medelstora företag lättare ska kunna röra sig inom EU och verka när medlemsstaterna vill bevara den nationella kompetensen och ha lite olika system.

Anf. 73 PATRIK BJÖRCK (S):

Jag skulle ändå vilja ha den svenska ståndpunkten förtydligad lite grann. Jag uppfattade det som att statsrådets hänvisade till att vissa medlemsstater kämpar för en öppen lista. Är Sverige en av de medlemsstaterna?

Anf. 74 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Absolut. Det har vi varit tydliga med förut. Vi har inte alls ändrat ståndpunkt i den frågan.

Anf. 75 MARIE GRANLUND (S):

Tack för redogörelsen! Jag skulle också vilja ha ett förtydligande. Statsrådet säger att det inte är så stor skillnad mellan de två olika förslagen. Det måste jag nog ändå säga att det är. Vad är det regeringen driver och vilket förslag? Det handlar om detta med proportionalitet och så vidare. Det är många som anser att kompromissförslaget från kommissionen är sämre än det som var tidigare just för att man har fått in proportionalitet och "in which".

Jag skulle vilja ha ett förtydligande av vad regeringen avser att säga på rådsmötet.

Anf. 76 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Jag kan svara kort. Sedan ska jag lämna över till Karin Söderberg.

Mindre förändringar är utifrån där vi var förra gången. Där var vi väldigt långt ifrån varandra. Nu ligger vi ganska nära det som ordförandeskapet föreslog redan förra gången. Nu har man tagit in och lyssnat på länderna under processen. Det är därför jag menar att det är mindre förändringar än vad vi har talat om tidigare.

Karin Söderberg kan gå in på detaljerna. Hon har förhandlat.

Anf. 77 Kanslirådet KARIN SÖDERBERG:

Vid förra Epscomötet ville ett antal medlemsstater, som önskade en sluten lista, föra in tre ord. Det var non-discriminatory, justified och proportionate.

Sverige har i de informella diskussioner som förts sedan Epscomötet tillsammans med andra drivit starkt att non-discriminatory ska strykas. Man kan inte ha en artikel 9 och sedan införa nationella kontrollåtgärder som är icke-diskriminerande. Själva idén med artikel 9 är att de är diskriminerande. Där kan man se att Sverige är en av dem som har lyckats få det ordet struket.

När det gäller justified och proportionate är det redan gällande EU-rättslig praxis.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Vi går vidare till punkt 5, Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett utökat samarbete mellan de offentliga arbetsförmedlingarna. Det är en ny fråga för nämnden och en beslutspunkt.

Anf. 79 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-SON (M):

Dagordningspunkt 5 handlar om ett utökat samarbete mellan de offentliga arbetsförmedlingarna i EU. Som ni säkert känner till finns redan ett samarbete mellan de offentliga arbetsförmedlingarna. Det samarbetet började 1997, och deltagandet är frivilligt.

Kommissionen har nu föreslagit att samarbetet ska formaliseras. Förslaget har förhandlats fram under sommaren och hösten. För svensk del innebär det inte något väsentligt utökande av våra åtaganden. Arbetsförmedlingen är redan en av de mer aktiva medlemmarna i det informella nätverket.

I början uttryckte vi dock en oro över att parallella strukturer skulle skapas, och vi ville att nätverket skulle knytas närmare sysselsättningskommittén. Sent i processen diskuterades också den rättsliga grunden för förslaget. Kommissionen och rådets rättstjänst var inte överens om ifall det verkligen går att göra samarbetet obligatoriskt med stöd av den rättsliga grund som åberopades. Det visade sig att flertalet medlemsstater, däribland Sverige, föreslog att nätverket och samarbetet inte skulle bli obligatoriskt. Det har man nu förtydligat genom en särskild skrivning i beslutet. För de medlemsstater som väljer att delta kommer dock det nu föreslagna regelverket att gälla.

Rådet avser också att göra ett gemensamt uttalande där vi uttrycker vår avsikt att delta i nätverket. Det är viktigt att allt samarbete inom sysselsättningsområdet respekterar nationell kompetens. Vi tycker att det är bra att nätverket bara får en stödjande och samordnande roll. Vi kan konstatera att man också har tagit hänsyn till andra svenska synpunkter. Vi är särskilt nöjda med att en koppling till sysselsättningskommittén har säkrats och att risken för parallella strukturer reduceras. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom förslaget till allmän inriktning på den här punkten.

Anf. 80 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi hänvisar till vad vi sade i arbetsmarknadsutskottet den 5 september i år med tillägget att om alla länder pressas att skriva på kan man knappast se det som frivilligt. Vi anser inte att regeringen ska ställa sig bakom avsikten att delta i det här arbetet av den anledningen, och därför anmäler jag avvikande mening.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Den är noterad.

Anf. 82 LARS OHLY (V):

Även Vänsterpartiet har tidigare anmält avvikande mening. Samtidigt måste jag säga att förslaget nu inte är lika långtgående som det förslag

som tidigare diskuterades, vilket naturligtvis är bra. Det har gått åt rätt håll, och det måste noteras.

Men jag är ändå tveksam, för jag ser hur EU-systemet många gånger går i en federalistisk riktning. Man börjar med sådant som är ganska harmlöst – ett samarbete, benchmarking, statistik och så vidare – och så småningom övergår nätverkandet till diskussioner som är mycket mer långtgående än bara någon sorts utbyte av information och erfarenheter. Det leder så småningom till krav på att man ska få beslutsrätt på EU-nivå i frågor där man tidigare inte har haft kompetens.

Jag har ingen avvikande mening när det gäller regeringens position just nu, men jag vill göra medskicket att man ska vara uppmärksam på att det här är ett sätt som EU-systemet många gånger fungerar på och som leder till att man så småningom skaffar sig mer beslutsrätt än vad som var avsikten.

Med det sagt tycker jag att regeringen ska fortsätta att hävda uppfattningen att det här inte får bli ett samarbete som på något sätt naggar det nationella självbestämmandet i kanten.

Anf. 83 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-SON (M):

Jag vill bara kort säga till Johnny Skalin att det ju är ett frivilligt deltagande. Däremot ska det formaliseras när det gäller dem som deltar i nätverket.

Jag förstår Lars Ohlys synpunkt, men poängen är att när ett sådant här nätverk växer och myndigheterna träffas kan det vara bra med en viss formalisering. Jag tror alltså att det i grunden är bra.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 8, Årlig tillväxtöversikt 2014, utkast till den gemensamma sysselsättningsrapporten och rapport om förvarningsmekanism. Hela punkt 8 utgör tydligen en diskussionspunkt, men underpunkterna a och b är beslutspunkter och punkt c är en informationspunkt.

Jag undrar, arbetsmarknadsministern, om det är möjligt att ta detta i ett sammanhang?

Anf. 85 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-SON (M):

Det går alldeles utmärkt. Den här punkten handlar om den fjärde europeiska planeringsterminen. Den består, som ordföranden sade, både av en diskussionspunkt och av tre underpunkter. Jag kommer att gå igenom underpunkterna och sedan komma till själva diskussionspunkten.

Punkt 8 a handlar om att vi ska godkänna den sociala resultattavlan som kommissionen presenterade i sitt utkast till gemensam sysselsättningsrapport. Den version som går till rådet utgörs av kapitel 3 i sysselsättningsrapporten men med några justeringar som följer av diskussionen i sysselsättningskommittén.

Syftet med resultattavlan är att bättre synliggöra utvecklingen på arbetsmarkanden och också den sociala utvecklingen i EU. Den visar på mycket stora skillnader mellan medlemsstaterna. Den sociala resultattav-

lan ska användas inom den redan befintliga europeiska terminen. Den kommer alltså inte att ersätta de analysverktyg som redan finns utan baseras på dem.

Att vi på rådsmötet ska godkänna resultattavlan är en direkt följd av Europeiska rådets beslut i oktober i år. Jag föreslår att Sverige vid rådsmötet godkänner den sociala resultattavlan.

Under punkt b ska vi godkänna en uppdaterad version av verktyget för bedömningen av sysselsättningssituationen och riktmärken. Verktyget, eller som det på engelska heter, Employment Performance Monitor, syftar till att snabbt identifiera de viktigaste utmaningarna och de goda resultaten för EU och för varje medlemsstat. Verktyget är inget nytt, och uppdateringen av det görs två gånger per år. Den förra uppdateringen gjordes inför Epsco i somras.

Regeringen välkomnar att verktyget presenteras för rådet, och jag föreslår att Sverige på rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av den uppdaterade versionen av verktyget.

Ytterligare en fråga som behandlas inom ramen för den sociala dimensionen av EMU är förslaget att förhandssamordna större sociala reformer. Det är just det som punkt 8 c handlar om. Syftet med en sådan förhandssamordning är att analysera hur sociala reformer i ett medlemsland kan komma att påverka andra länders system. En sådan förhandssamordning ska vara frivillig för icke-euroländer, och förslaget har behandlats i kommittén för social trygghet under hösten.

I diskussionen har Sverige ställt sig mycket kritiskt till förslaget och menar att det är viktigt att subsidiaritetsprincipen beaktas. Utgångspunkten för svensk del är att medlemsstaternas befogenhet när det gäller sociala frågor inte bör försvagas.

Det finns dessutom redan fungerande strukturer för informationsutbyte mellan medlemsstater när det gäller sociala frågor, till exempel inom ramen för den öppna samordningsmetoden. Vid Epsco kommer ordföranden för kommittén för social trygghet att presentera kommitténs rapport om det här arbetet.

När det gäller diskussionspunkten som är den övergripande frågan under den här dagordningspunkten väntas kommissionen först presentera sin årliga tillväxtrapport, sedan utkastet till sysselsättningsrapport och slutligen den årliga förvarningsrapporten om makroekonomiska obalanser.

Den årliga tillväxtrapporten har, som ni känner till, redan diskuterats på allmänna rådet och på konkurrenskraftsrådet. Tillväxtrapporten utgör startskottet för den fjärde europeiska terminen och innehåller kommissionens förslag till prioriteringar för den termin som vi nu ska inleda. Prioriteringarna är desamma som i de två senaste årens rapporter. Det årliga utkastet till gemensam sysselsättningsrapport utgör en bilaga till rapporten. Båda rapporterna visar att arbetsmarknadsläget och den sociala situationen i EU fortfarande är bekymmersam och att det därför behövs fortsatta reformer för jobb och tillväxt.

Vår diskussion på rådsmötet ska ses i ljuset av Europeiska rådet i december. Där väntas man välkomna de övergripande prioriteringarna för den fjärde europeiska terminen, och vi kommer sedan att fortsätta vår diskussion om jobben vid rådsmötet i mars inför en bredare tillväxtdiskussion vid Europeiska rådets möte samma månad.

Jag ska kort redogöra för inriktningen på mitt inlägg på rådsmötet på måndag. Mot bakgrund av det fortsatt allvarliga läget kommer jag att betona vikten av att medlemsstaterna fortsätter med nödvändiga reformer för tillväxt och sysselsättning. Kommissionens föreslagna prioriteringar utgör i stort en bra grund för det fortsatta arbetet. En förutsättning för tillväxt är jobbskapande men också att jobben kommer fler till del. I ett europeiskt perspektiv handlar det inte minst om att främja ett ökat deltagande bland kvinnor. Det kommer jag att betona vid rådsmötet.

Jag är medveten om att en majoritet tycker att frågan om ett socialt protokoll är viktig. Den är inte på dagordningen på måndag. Som jag nyss redogjorde för ska vi på måndag ha en diskussion utifrån kommissionens tillväxtpaket från november. Vi ska också godkänna den sociala resultattavlan och en uppdaterad version av verktyget för bedömning av sysselsättningssituationen.

Jag eller min statssekreterare kommer gärna till arbetsmarknadsutskottet inom kort och redogör för hur regeringen i EU arbetar med frågan om sociala rättigheter och värnandet av den svenska modellen.

Anf. 86 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi ställer oss inte bakom regeringens inställning till uppdatering av EPM och inte heller resultattavlan. Till skillnad från regeringen tycker vi inte heller att kommissionen ska lägga sig i hur vi ska finansiera vår hälso- och sjukvård långsiktigt.

Jag anmäler därför avvikande mening i förhållande till regeringens inställning och avvisar de förslag som kommer från EU i de här frågorna.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som en avvikande mening både avseende diskussionsdelen och beslutsdelen under punkt 8.

Anf. 88 LARS OHLY (V):

Vänsterpartiet har varit starkt kritiskt till mycket av den europeiska planeringsterminen och dess effekter. Vi menar att det här är ett sätt att närma medlemsstaternas respektive ekonomiska politik till varandra, vilket i sin tur riskerar att leda till att Europeiska unionen tar sig beslutsbefogenheter som den inte ska ha.

Dessutom sysslar man med saker som den svenska regeringen säger är fullständigt harmlösa eller till och med meningslösa, eftersom landrekommendationer utfärdas som man ändå inte behöver följa. När vi säger att det är dåligt att i så fall över huvud taget använda sig av den metoden säger Anders Borg när han är här att det inte gör någonting, för vi behöver ju ändå inte följa dem. Vi menar att EU inte bör syssla med den typen av åtgärder eller rekommendationer, utan då bör man begränsa sig till sådant som faktiskt har något värde i verkligheten.

Vi menar också, i enlighet med tidigare ställningstaganden, att den svenska regeringen borde motsätta sig den här typen av inriktning på den europeiska planeringsterminen. Vi anmäler därför avvikande mening.

Anf. 89 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill säga att vi inte följer upp reservationen om socialt protokoll här för att den inte hör hemma här då det handlar om sysselsättningsrapporten. Däremot, när man pratar om den sociala dimensionen i ett bredare perspektiv, är vår synpunkt att regeringen ska börja driva den frågan och lyfta upp den.

Men det här ärendet handlar inte om det, och därför följer vi inte upp den. Jag vill bara göra det klarläggandet.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Den frågan återkommer i utskottet.

Anf. 91 MEERI WASBERG (S):

När det gäller punkt 8 c antar jag att det är ett förbiseende från regeringens sida att ordet ”mycket” har fallit bort i regeringens ståndpunkt. Jag uppfattade att statsrådet använde ordet ”mycket”. Jag vill säkerställa att ordet kommer med.

Anf. 92 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-SON (M):

Under punkt 8 c om förhandssamordning har Sverige inte bara ställt sig kritiskt utan mycket kritiskt till det förslaget, och kommer att göra det, så ordet ”mycket” ska läggas till. Det är ett förstärkningsord som är viktigt.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Det är härmed vederbörligen noterat. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning och stöd för regeringens ståndpunkt. Vi tackar för informationen. Vi har noterat avvikande meningar från Sverigedemokraterna avseende både diskussionsdelen och beslutsdelen och från Vänsterpartiet avseende beslutsdelen.

Vi går vidare till punkt 9 på den kommenterade dagordningen. Där är vi lite osäkra. Det gäller två underpunkter, nämligen kvalitetskriterier för praktikprogram samt genomförande av ungdomsgarantin och ungdomssysselsättningsinitiativet. Vi vet inte riktigt om det är en diskussions- eller informationspunkt, men jag hoppas att ministern kan redogöra för det i samband med föredragningen.

Anf. 94 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-SON (M):

Under dagordningspunkt 9 ska vi dels få information om ett meddelande från kommissionen som gäller ett ramverk för lärlingsutbildningar. Vi ska också få information om det pågående arbetet med sysselsättningsinitiativet för ungdomar och om ungdomsgarantin.

Ungdomsarbetslösheten står fortfarande högt på dagordningen i EU, och kommissionens meddelande om ett ramverk för lärlingsutbildningar presenterades häromdagen. Jag ser fram emot att ta del av det meddelandet.

Sedan pågår det också, som ni känner till, ett antal initiativ på EU-nivå när det gäller ungdomsarbetslösheten. Det handlar om ett särskilt

sysselsättningsinitiativ för ungdomar och om en rekommendation om inrättandet av ungdomsgarantier. Tanken är att kommissionen vid rådsmötet ska ge oss information om hur arbetet med de två initiativen går.

Regeringens avsikt är att EU:s sysselsättningsinitiativ för unga ska genomföras som en del av ett nationellt program, den europeiska socialfonden, under perioden 2014–2020. Utarbetandet av ett sådant programförslag pågår just nu inom Regeringskansliet.

När det gäller det andra initiativet känner ni till att det finns en rådsrekommendation som uppmanar medlemsstaterna att inrätta garantier för unga. Genomförandet pågår nu i de länder som inte har någon ungdomsgaranti. I den processen informerar regeringen kommissionen om hur vår ungdomsgaranti ser ut.

Regeringen stöder ett fortsatt starkt fokus på ungdomsarbetslöshet inom EU, eftersom läget på arbetsmarknaden för unga är fortsatt bekymmersamt. Vid rådsmötet kommer jag också att ta del av informationen från kommissionen, och om det blir en diskussion kan Sverige lämna stöd till de pågående processerna.

Anf. 95 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr ordförande! När jag läste handlingarna kände jag mig rätt nöjd, men när jag hör statsrådet prata blir jag mer nervös. Förra gången var vi lite förvånade över att statsrådet skulle åka ned och läxa upp de övriga medlemsstaterna för att de inte klarade av ungdomsarbetslösheten medan vi i Sverige klarade av den väl. Samtidigt får övriga medlemsstater skicka EU-medel hit eftersom statsrådet och regeringen inte klarar av ungdomsarbetslösheten. Det är en lite bakvänd ordning. Vi tyckte inte att det var rimligt att statsrådet hade den uppfattningen.

Nu ska statsrådet informera om hur vår ungdomsgaranti ser ut. Då blir jag naturligtvis intresserad eftersom vi anser att statsrådet och regeringen inte har en fungerande politik mot ungdomsarbetslösheten. Det är någonting som även EU-kommissionen har konstaterat. Man är djupt orolig över att den svenska regeringen har en sådan svag politik mot ungdomsarbetslösheten, och man är alltså beredd att bistå oss med hundratal miljoner för att rätta till problemen.

Såsom det är uttryckt här står det att Sverige ska ta del av informationen. Det tycker jag är en rimlig och lite mer ödmjuk ståndpunkt, och jag hoppas att det stannar därvid. Vid förra EU-nämnden utmanade jag statsrådet på en debatt i kammaren om de här frågorna. Den ska vi ha nästa vecka, och det ska bli mycket intressant.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Det får anstå till kammardebatten. Jag tackar för detta.

Låt mig bara kontrollera att jag har uppfattat det rätt. Utgångspunkten är att det blir information, men det kan komma att övergå i diskussion. Då avser Sverige att framföra stöd för de här processerna. I så fall kommer jag att sammanfatta det som både information och diskussion.

Helt korrekt, det här är information. Det kommissionen informerar om är processerna. Vi stöder dem.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning. Vi tackar för informationen. Vi går vidare till punkt 14 a i. Denna punkt, har vi förstått, har förvandlats till en diskussionspunkt.

Anf. 99 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-
SON (M):

Det är en övrig fråga. I går fick vi information om att det kommer att bli en lunchpunkt. Jag vet inte varför man har gjort den ändringen, men som ni säkert känner till diskuterade man frågan vid RIF-rådet i går.

Jag föreslår därför att jag vid lunchdiskussionen kort framför samma budskap som min kollega Tobias Billström gjorde vid RIF, nämligen att den fria rörligheten är en rättighet som Sverige värnar och att den är en av de största framgångarna för den europeiska integrationen men även att den fria rörligheten, som är en av grundstenarna i EU-bygget, dessutom har stor betydelse för att få fler EU-medborgare i arbete.

Anf. 100 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Det låter jättebra. Gäller den punkten också att det blir lagliga vägar in i EU, eller gäller den bara inom EU? Från Miljöpartiets sida ser vi gärna att det blir fler lagliga vägar in i EU. Givetvis står vi bakom den fria rörligheten även inom EU.

Anf. 101 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESS-
SON (M):

Det här handlar först och främst om rörligheten inom EU.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning under punkt 14 a i.

Nästa punkt är 14 a ii. Finns det anledning att säga någonting om den? Nej. Då har vi kommit till punkt 14 b. Finns det någonting att säga på den punkten? Nej.

Därmed har vi nått slutet på den här sessionen. Vi tackar Elisabeth Svantesson med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Statsrådet Erik Ullenhag

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 20 juni 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 9–10 december 2013

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Erik Ullenhag med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 20 juni.

Anf. 104 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Nej.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på den kommenterade dagordningen. Vi börjar med punkt 7, Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Det är en informationspunkt.

Anf. 106 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Det här är ett direktiv som har varit uppe i EU-nämnden ett antal gånger.

Bakgrunden är följande: Det handlar om ett brett direktiv mot diskriminering som den svenska regeringen står bakom. Det kräver enhällighet i rådet. Några medlemsstater har blockerat det. Den tidigare tyska regeringen var tydlig med det, till och med i regeringsförklaringen. Det enda som har hänt i det politiska sammanhanget är att den nya tyska regeringen inte har sagt något. Det kan väl kanske vara en öppning.

Trots att direktivet är blockerat av Tyskland – jag kan vara öppen med det – och ett par andra medlemsstater har kommissionen hela tiden sagt att den vill driva på arbetet. Den svenska inställningen är att vi står bakom ett brett skydd mot diskriminering.

Det som nu har skett är att det litauiska ordförandeskapet under hösten har arbetat vidare med förslaget. Fokus har legat på frågor om direktivets räckvidd och begreppet diskriminering samt vissa tekniska ändringar för att förbättra tydligheten i direktivet.

Det framgår av den rapport som ordförandeskapet presenterar att man bland annat förtydligar begreppet diskriminering, att det krävs mer arbete med förslaget men att man har gjort framsteg. Man har drivit arbetet något framåt. Processen är rullande. Kommissionen säger att den inte tänker återta direktivet. Regeringens ståndpunkt kvarstår, att vi skulle vilja se ett brett skydd mot diskriminering, men eftersom ett par stater tydligt blockerat har arbetet visserligen pågått men gått aningen på sparlåga.

Anf. 107 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill bara anföra att vi inte har ändrat inställning i frågan sedan tidigare diskussion.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Det går inte att anmäla avvikande mening på denna punkt.

Anf. 109 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Regeringens ståndpunkt är den som har varit Sveriges ståndpunkt. Jag hoppas få nämndens stöd för detta.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen och går till punkt 10, Förslag till rådets rekommendation om verkningsfulla åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna. Det är en beslutspunkt.

Anf. 111 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Bakgrunden till rådsrekommendationen om romsk inkludering är kommissionens meddelande från 2011, som vi tidigare har talat om i nämnden och även mött berörda fackutskott om. Det är en EU-ram för nationella strategier för inkludering av romer fram till 2020.

Kommissionen följer upp de nationella strategierna årligen. Resultatet av den första uppföljningen presenterades i juni år. Den övergripande slutsats som kommissionen drar är att vissa medlemsstater har gjort märkbara ändringar i sina strategier och även gjort dem mer konkreta. Samtidigt säger kommissionen att vissa nödvändiga förutsättningar för ett framgångsrikt genomförande av strategierna ännu inte är på plats.

För att ge stöd till medlemsstaterna i denna process har kommissionen föreslagit en rådsrekommendation för ett effektivare genomförande av de nationella strategierna. Den innehåller rekommendationer inom fyra nyckelområden, det vill säga utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård samt bostäder. När arbetet inleddes i rådet välkomnade regeringen rådsrekommendationerna. Vi ställde oss i huvudsak positiva till förslaget inriktning.

Förslaget har nu i allt väsentligt fått ett brett stöd bland medlemsstaterna även om flera ansåg att rekommendationens ursprungliga text var för detaljerad i vissa delar. Jämfört med det ursprungliga förslaget innehåller den slutliga texten flexiblare formuleringar av medlemsstaternas ansvar för genomförandet av insatser för romsk inkludering.

Från regeringens sida har vi drivit ett par punkter – med framgång, faktiskt. Vi har fått in tydligare skrivningar om jämställdhet och icke-diskriminering. Vi har fått igenom mycket av det, och ett starkare jämställdhetsperspektiv syns i hela texten, bland annat genom en skrivning om tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa.

En diskussion som vi från regeringens sida tagit upp har handlat om att ännu tydligare få med frågan om diskrimineringen, rasismen och fördomarna mot romer, det vill säga att det som brukar kallas antiziganism ska beaktas vid genomförandet av strategierna. Vi har fått visst gehör för den ståndpunkten.

Det är lite av en strid vi för i det europeiska samarbetet. Rätt många medlemsstater vill bara se det här som social inkludering. Den svenska regeringens hållning har varit och är att det i hög grad också handlar om fördomar och diskriminering. I rätt många fall handlar det faktiskt om ren rasism. De dokument vi tidigare har haft på EU-nivå har varit rätt befriade från de delarna. Vi har tagit ett steg framåt i det som nu ligger på bordet.

Vi bedömer att innehållet i förslaget inte innebär några större förändringar av svensk strategi för romsk inkludering. Om det gör det är det i alla fall utan budgetkonsekvenser. Det är värt att poängtera att det i de delar som rör finansieringen av åtgärder är medlemsstaterna som har huvudansvaret för romers inkludering och att medlemsstaterna själva bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras.

Avslutningsvis vill jag på denna punkt understryka det vi har försökt driva, nämligen att arbetet med romers inkludering alltid måste utgå från principen om de mänskliga rättigheterna, med särskild betoning på principen om icke-diskriminering och jämställdhet. Antiziganism och intolerans mot personer som tillhör minoriteter är alltid oacceptabelt och bör uppmärksammas i högre grad. Där pågår det, som jag nämnde, en diskussion i Europa med lite olika ingångar.

Det räcker tyvärr att gå ut på Stockholms gator för närvarande för att se att rätt många som drivs genom Europa och hamnar tiggande i Sverige har romsk bakgrund. Att de väljer att hamna i Sverige i november eller december blir för mig ett ganska påtagligt bevis för att deras situation på hemmaplan är helt oacceptabel.

Vi måste klara av att hålla de olika bollarna i luften samtidigt. Dels har vi regeringens idé och princip om fri rörlighet, dels måste vi ha ett fortsatt tryck på medlemsstaterna, som har det yttersta ansvaret för att garantera sina medborgares rättigheter.

Med de avslutande orden vill jag föreslå att rådsrekommendationen antas.

Anf. 112 LARS OHLY (V):

Jag tror att vi är helt överens, och jag hör på statsrådet att inriktningen har varit att i större utsträckning försöka få fram bakgrunden till diskrimineringen, nämligen rasismen, hatet och antiziganismen.

Jag lyssnar noga och tror mig också höra att Erik Ullenhag inte är riktigt nöjd. Jag hoppas i varje fall att det är så, för det problem vi har nu handlar inte enbart om romsk integration. Det handlar om hat och rasism, som sticker upp sitt fula tryne i flera medlemsstater.

Det sker inte bara i de nya medlemsstaterna. Det är inte bara i Ungern, det är inte bara i Rumänien. Frankrike har drivit bort romska familjer från deras bostäder. I Storbritannien finns en oerhört otäck antiziganistisk rörelse. Den finns också i vårt eget land, men tack och lov ännu inte med samma stöd från offentligt håll. Det är otäcka tendenser.

Jag vill alltså stödja regeringen i att, som jag uppfattar det, mycket tydligt lyfta fram att det här inte är någonting man kan ha en åsiktsskillnad om, tycka olika om eller acceptera som rimligt att diskutera. Det här handlar om mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet, och då finns

Anf. 113 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi instämmer naturligtvis i regeringens bedömning att vi ska jobba mot diskriminering. Vi ska jobba mot fördomar, men vi tycker inte att det ska föreskrivas av Europeiska unionen. Det är en fråga som vi ska hantera själva. Av den anledningen anmäler jag avvikande mening.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 115 BILLY GUSTAFSSON (S):

Tack för föredragningen! Jag tror, liksom Lars Ohly, att vi i grunden har en gemensam uppfattning i frågan, men jag vill i alla fall ta tillfället i akt och göra några reflexioner.

Vi träffades och diskuterade frågan senast när vi hade den öppna hearingen om romers situation. Vi känner alla till bakgrunden. Efter hearingen har jag haft ett antal kontakter med romer. Jag vill föra in åtminstone två dimensioner.

Jag har inget emot något av de fyra områden som du nämnde. Men en fråga som är viktig att jobba med – detta kanske blir semantik och lek med ord, men jag vill ändå nämna det – är attityder. Vi kan titta på hur medierna ibland rapporterar. Om det står att ett romskt barn har hamnat i en viss situation är det lätt att det dras slutsatser utifrån att det står just romskt barn – om ni förstår vad jag menar. Jag tror att man måste lyfta fram attitydfrågor i vårt samhälle och fundera över på vilket sätt vi kan bidra till att diskutera dem. Då kan man såklart använda orden rasism eller vad du vill.

En annan sak som jag vill lyfta fram är att det har tagits fram någon form av nationell strategi för hur vi ska jobba, eller hur? Målsättningen var väl 2030? Många av dem jag har träffat – jag har träffat ganska många – känner inte alltid att de är delaktiga i de förslag som tas fram. Jag skulle därför vilja göra ett medskick att fundera på vilket sätt vi kan låta romska grupper och personer själva få vara med och delta när det gäller de åtgärder vi diskuterar och de förslag vi plockar fram.

Avslutningsvis skulle jag vilja nämna att jag utgår från att rådsslutsatserna är förenliga med den strategi som ministern har jobbat med och som är den svenska utgångspunkten.

Det allra sista jag vill säga är att om det är någon fråga vi ska ta ett gemensamt ansvar för i Europa så är det hur vi behandlar romer. Deras situation är så pass komplex. Det handlar inte om att vi fixar något i endast ett land. Det handlar om att vi fixar någonting i EU:s alla 28 länder.

Anf. 116 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Det var ett par frågor som jag vill kommentera. Jag återkommer strax till Lars Ohly.

Jag börjar med det Billy Gustafsson tar upp och nämner snabbt den nationella strategin. Det är egentligen inte nämndens ansvar. Vår bedöm-

ning är att vår nationella strategi ligger väl i linje med rådsrekommendationen, och det får i det här fallet inga budgetära konsekvenser.

I hela Europa, och även i Sverige, gäller det att jobba intensivt med romsk inkludering. Just nu pågår en konferens i två dagar om det arbete vi gör i Sverige. Det fungerar lite annorlunda än i andra sammanhang. Vi gillar att vi kan träffa fack och näringsliv och att vi har kommit överens med hela Sverige. Den romska gruppen i Sverige består av fem olika grupper och är lite mer varierad, vilket kräver lite mer av oss som regering, men vi lägger mycket tid på romsk förankring.

Lars Ohly frågar om jag är nöjd eller inte nöjd. Jag är hyggligt nöjd med att vi har frågan uppe på EU-nivå, och jag är hyggligt nöjd med rådsrekommendationen, även om de skulle kunna vara skarpare. Men jag är djupt bekymrad över utvecklingen i Europa. Parallellt med rådsrekommendationen händer något helt annat.

Den debatt som pågått i Storbritannien under de senaste månaderna är rent gräslig, som ni kanske har sett. Det finns ett tonläge som gör att jag, liksom Billy Gustafsson, önskar att vi kunde lösa det gemensamt, men just nu har vi lite olika utgångspunkter. Det finns ett tonläge i den brittiska debatten som är gräsligt, det finns periodvis ett tonläge i den franska debatten – oavsett regering – som är gräsligt, och det finns ett svek mot människors rättigheter i några av de nya medlemsstaterna. Det är den verklighet vi brottas med.

Därför har det varit centralt för regeringen att lyfta in just MR-perspektivet och antidiskrimineringen. Om vi inte tar med det och lyfter fram frågan om antiziganism – och kallar en häst för en häst, höll jag på att säga – kommer vi inte att lyckas i vårt arbete. Ett annat sätt att svara på Lars Ohlys fråga är att nej, jag är definitivt inte nöjd med utvecklingen i Europa.

I min inledning nämnde jag kort att det finns flera olika frågor i detta. För den svenska regeringen är det glasklart att stå upp för principen om den fria rörligheten. Det är den som blir ifrågasatt av vissa medlemsstater. Den fria rörligheten ska alltså vara likadan för alla EU-medborgare, oavsett etnisk bakgrund. Vi måste samtidigt klara av att sätta press på länder som människor lämnar, som en del av den fria rörligheten, därför att situationen där är så gräslig. Vi måste klara av båda sakerna samtidigt, men vi klarar ingen av dem ifall vi inte når framgång när det gäller idén om mänskliga rättigheter.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Det var, såvitt jag förstår, den sista punkten. Vi tackar statsrådet med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

Statsrådet Maria Arnholm

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 20 juni 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 9–10 december 2013

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Maria Arnholm med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av rådsmötet den 20 juni.

Anf. 119 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Jag kan kort nämna att jag var här och berättade om slutsatserna och fick stöd för den svenska linjen. Rådet beslutade sig mycket riktigt för att anta dem. Dessutom presenterade det irländska ordförandeskapet en lägesrapport om vårens diskussioner om direktivet för en jämnare könsfördelning i börsbolagens styrelser. Det återkommer vi till senare.

Jag vill nämna att Sverige i samband med den dagordningspunkten tillsammans med åtta likasinnade länder presenterade ett uttalande till protokollet där vi konstaterade vår hållning att det strider mot subsidiaritetsprincipen att fatta den typen av beslut på EU-nivå.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 6 på den kommenterade dagordningen. Det gäller jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag. Det är en informationspunkt.

Anf. 121 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Den 9 december på Epsco-rådets möte kommer det litauiska ordförandeskapet, i likhet med det irländska för ett halvår sedan, att lämna en lägesrapport om de diskussioner som pågår. Som nämnden väl känner till handlar det om direktiv som presenterades i november 2012. I huvudsak innehåller det en reglering av hur styrelseledamöter ska tillsättas. Målet är att få en viss andel kvinnliga ledamöter i bolagens styrelser.

Riksdagen och regeringen i Sverige anser att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen. Det gjorde vi en särskild anteckning om i protokollet i juni. Hittills har åtta förhandlingstillfällen om detta direktiv ägt rum. Under förhandlingarna har det framgått att nästan hälften av medlemsstaterna är kritiska till förslaget som utgår från att styrelseledamöter rekryteras på samma sätt som anställda. Direktivet tar alltså sikte på ett anställningsförfarande, vilket inte är görligt i Sverige med tanke på att aktieägarna här röstar om hur och av vilka deras bolag ska styras. Det är således inte en anställning utan ett förtroendeuppdrag. Även av det skälet är direktivet svårt att förena med våra nationella regler.

Vi har problem med ojämns könsfördelning i bolagsstyrelser i Sverige och runt om i Europa. Regeringen anser dock att varje medlemsstat bör verka för det på det sätt som passar bäst i det egna landet och att vi inte ska ha tvingande EU-regler.

Anf. 122 PATRIK BJÖRCK (S):

Ordförande! Statsrådet säger att nästan hälften av medlemsstaterna är kritiska. Det sorgliga är att Sverige är en av medlemsstaterna som är kritiska till jämställdhet.

Statsrådet säger också att vi har problem. Ja, vi har jättestora problem med jämställdhet, men statsrådet har inga som helst förslag för att lösa de problemen. Vi är oerhört kritiska till det. Vi socialdemokrater reserverade oss när det gällde subsidiaritetsdiskussionen.

Vi hävdar naturligtvis att Sveriges ståndpunkt borde vara att driva på för jämställdhet. Som svensk är det tragiskt att se att EU och EU:s institutioner går före och att Sverige hänger efter som ett drivankare. Vi vill att regeringen i stället är pådrivande och medverkar till att höja jämställdheten. Det är vår syn. Vi beklagar djupt att regeringen agerar på det sättet.

Om man kunde anmäla avvikande mening på den här punkten skulle vi göra det. Den situation som har uppstått är djupt beklaglig, och det är djupt beklagligt att Sverige agerar på detta sätt.

Anf. 123 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack statsrådet! Jag vill ge statsrådet stöd. Det finns oerhört många goda förslag med en god ambition som många gånger diskuteras på Europainivå men som kanske inte hör hemma där. Därför är det viktigt att vi kan särskilja och hålla den balansen.

Det finns många förslag i motionsfloden i Europaparlamentet som man kan tycka är riktigt bra. Men konsekvensen av att tillåta alla goda förslag bli till Europapolitik vore att vi kunde lägga ned ganska mycket av arbetet vi gör i riksdagens kammare och i EU-nämnden, eftersom det då skulle skötas på en högre nivå.

Lösningen på ett politiskt bekymmer är inte alltid att skicka det högre upp i hierarkin, utan man måste börja gräva där man står. Jag vet att regeringen och statsrådet har insett det och ger därför fullt stöd åt det.

Anf. 124 LARS OHLY (V):

Problemet är att statsrådet och regeringen inte har insett det, eftersom man inte är beredd att införa motsvarande regler på nationell nivå. Det borde Sverige ha gjort för länge sedan, precis som Norge har gjort.

Däremot håller jag med om att det inte borde vara föremål för EU-beslut.

Anf. 125 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Först vill jag instämma i både Patrik Björcks och Lars Ohlys uppfattningar. Det är tragiskt att se att så lite har hänt på så lång tid. 13,7 procent kvinnor på EU-nivå är inte mycket. Detta är dessutom det mest konkreta förslag som finns. Jag har inte sett några andra förslag på EU-nivå om hur man ska kunna åstadkomma en förändring.

Därför är det synd att den svenska regeringen, med den fina historik vi har med att gå före i jämställdhetsfrågorna, bromsar utvecklingen. Jag beklagar verkligen det.

Det här är en vidare fråga som EU-parlamentet driver. Därför borde de tänka på den egna könsfördelningen. Det är nämligen en väldig manlig dominans i EU-parlamentet. De borde vara lite självkritiska och tänka på det inför listsättningen nästa år.

Anf. 126 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Tack för återrapporten som var intressant! Vi har haft frågan om subsidiaritetsprövning uppe i civilutskottet och biträtt regeringens ståndpunkt i olika sammanhang. Även vi har ansett att frågan strider mot den svenska ordningen, och vi kommer att behandla ett motionsbetänkande med motioner om könsfördelningen i bolagsstyrelser. Därför är det glädjande att höra att Sverige står kvar vid sin ståndpunkt.

Anf. 127 PEDER WACHTMEISTER (M):

Jag har bara en kommentar. Tyskland har, vad jag har förstått, ställt sig något så när positivt i frågan. Men i Tyskland fungerar styrelsearbetet på det sättet att man har en rådgivande styrelse och en exekutiv styrelse. Den bilden vill vi inte heller ha, att man skjuter undan frågorna till en rådgivande grupp och att besluten sedan tas i ett mindre sällskap.

Anf. 128 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

I Tyskland diskuterar man att införa en typ av kvoteringslagstiftning nationellt. Vi har inga indikationer på att Tyskland skulle komma att svänga i fråga om vad som är lämpligt eller inte att göra på EU-nivå. Det är viktigt att hålla isär de två bitarna.

Jag tackar för det stöd som regeringen har fått för sin linje. De motsättningar vi har i frågan på den nationella arenan är väl kända. Jag tar gärna fasta på det Ulf Holm säger; att sopa framför egen dörr är en bra idé. Det är någonting för EU-kommissionen och EU-parlamentet att tänka på, och det är också det som har varit regeringens strategi. Vi har numera helt eller snart helt jämställda statliga styrelser, statliga vd:ar och statliga ledningsgrupper i våra bolag.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 11, som handlar om institutionella mekanismers effektivitet när det gäller kvinnors framtidskridande och jämställdhet mellan kvinnor och män. Det är en beslutspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 130 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

Detta är fortsättningen på det arbete av jämställdhetskaraktär som ständigt bedrivs inom rådet. Man har Pekingplattformen som sin grundplatta. Varje ordförandeskap väljer sedan ut en av de elva punkter som Pekingplattformen stipulerar när det gäller jämställdhet mellan kvinnor och män. I juni diskuterade vi kvinnor och medier. Det litauiska ordförandeskapet har nu lyft fram ett annat område, nämligen institutionella mekanismer för jämställdhetsarbetet, en annan av indikatorerna från

Pekingplattformen. Här finns ett antal indikatorer sedan tidigare. När man pratar om institutionella mekanismer för jämställdhetsarbete handlar det om sådant som huruvida man har en ansvarig myndighet, om det finns handlingsplaner, om det finns lagstiftning och hur man jobbar med jämställdhetsintegrering i ett land.

För att ta det här arbetet vidare har man bitt EU:s jämställdhetsmyndighet Eige i Vilnius att ta fram en rapport och beskriva hur det ser ut i medlemsstaterna. Det man kommer fram till är att det går i rätt riktning men rätt långsamt, som så ofta när man pratar om jämställdhet. Därför har man tyckt att det finns all anledning att förstärka detta och ta fram en ny indikator, som ska mäta framtagande och spridning av konsuppdelen statistik. Det är någonting som vi i Sverige har gett stöd till i förhandlingarna.

Vi har också bidragit konstruktivt till förhandlingarna när ett antal medlemsstater velat vattna ur texterna, särskilt skrivningar om att det nationella arbetet behöver stärkas. Vi har varit med och bidragit till att de inte vattnats ur. Jag har även överlagt med arbetsmarknadsutskottet om slutsatserna i oktober. Vår hållning är att vi välkomnar slutsatserna och tror att de kommer att spela en viktig roll i det fortsatta jämställdhetsarbetet i Europa.

Anf. 131 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Vi var några från utskottet som var på besök på Eige för några veckor sedan. Sverige anses framstående och fick väldigt goda vitsord i de undersökningar och jämförelser som gjorts. Det är glädjande.

När det gäller finansieringen hoppas jag bara att det finns fortsatt stöd för vikten av att Eige får fortsätta att göra det här arbetet. Jämförelsearbete är oftast det bästa sättet att få jämställdheten att gå framåt. Att vissa kommer på name and shame-listan tror jag är ganska bra. Har statsrådet någon kommentar om finansieringen?

Anf. 132 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP):

När det gäller jämställdhetsinstitutioner finns det alltid farhågor för att det inte ska finnas tillräckligt stöd för fortsatt finansiering. Men just nu ser det bra ut, och det är en viktig svensk uppgift att vara med och se till att bevara Eige.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens standpunkt.

Det var den sista punkten för statsrådet. Vi tackar för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar statsrådet med medarbetare en trevlig helg.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Hillevi Engström med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 28 maj.

Anf. 135 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det är trevligt att vara här. Vi svarar gärna på frågor om det finns sådana. Ni har fått en ganska bra återrapportering. Jag var själv inte med på mötena, men vi har medarbetare som var med.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 3 på den kommenterade dagordningen, Post 2015. Det är både en diskussionspunkt och en besluts punkt.

Anf. 137 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr ordförande! Under diskussionspunkten om post-2015-agendan förväntas det bli en diskussion om hur processen ska se ut framöver och om EU:s position inför de mellanstatliga förhandlingarna. EU:s prioriteringar om ett övergripande post-2015-ramverk står angivna i rådsslutsatserna från juni 2013, som baseras på kommissionens meddelande *Ett anständigt liv för alla: Att avskaffa fattigdom och ge världen en hållbar framtid*. Rådsslutsatserna antogs av rådet för allmänna frågor, GAC, den 25 juni 2013.

Regeringen anser att EU:s rådsslutsatser har visat sig vara mycket användbara i förhandlingarna. De har bland annat använts för att vägleda EU i samband med generalförsamlingens MDG Special Event. Slutdokumentet från MDG Special Event utgör ett bra exempel på hur EU tack vare de gemensamma slutsatserna lyckas få genomslag för viktiga principer om bland annat fred och säkerhet, demokratisk samhällsstyrning, rättssäkerhet, jämställdhet och mänskliga rättigheter för alla.

Under 2014 kommer det huvudsakliga post-2015-arbetet att ske inom ramen för den så kallade öppna arbetsgruppen för hållbarhetsmålen, SDG, och expertkommittén för finansiering av hållbar utveckling. Den öppna arbetsgruppens sista möte äger rum i februari 2014. Båda grupperna förväntas leverera sina rapporter i september 2014.

Inför de slutliga förhandlingarna om utvecklingsagendan post 2015 är det regeringens uppfattning att EU bör ha en tydligare position än den som nämns nu i rådsslutsatserna. Men i det här skedet menar regeringen att EU bör ha ett flexibelt och lyssnande förhållningssätt med avseende på specifika mål och bör undvika låsta positioner. Regeringen anser att vi bör avvakta resultatet och rekommendationerna från de pågående proces-

serna i arbetsgruppen för hållbarhetsmålen och expertkommittén för finansiering av hållbar utveckling innan ett nytt meddelande om post 2015 presenteras.

Budskapet till EU vid FAC Utveckling bör därför vara att ett tidigt meddelande från rådet är ofördelaktigt och att EU i stället bör avvakta den kommande rapporten. Det är den inställning som regeringen har och som vi söker stöd för hos EU-nämnden i dag. EU ska inte låsa sig för tidigt utan ha ett öppet och lyssnande förhållningssätt. Jag tror att det gynnar våra frågor allra mest.

Anf. 138 BODIL CEBALLOS (MP):

Rubriken på meddelandet är *Ett anständigt liv för alla: Att avskaffa fattigdom och ge världen en hållbar framtid*. Det blir då fokus på fattigdomsbekämpning, och det är väldigt bra. Men jag funderar lite grann på de andra delarna, som mänskliga rättigheter och allt sådant. Hur pass mycket kommer de in i det här arbetet? Jag antar att Sverige är drivande i de frågorna.

Anf. 139 PATRIK BJÖRCK (S):

Vi skulle vilja göra ett medskick som handlar om en lite vidare syn på utveckling. Utvecklingsländerna förlorar oerhört mycket på skatte- och kapitalflykt. Det rör sig om kanske tio gånger världens samlade bistånd. För varje biståndskrona som kommer in försvinner tio ut på grund av skatteflykt. Den här debatten är väldigt viktig och pågår i en mängd olika politiska forum. Vi skulle vilja att den svenska regeringen intog en mer aktiv ståndpunkt och medverkade till att exempelvis stödja EU-förslag i de här frågorna. Man skulle kunna mångdubbla utvecklingsländernas möjligheter att själva lyfta sig ur fattigdom.

Här tycker vi att det finns anledning för regeringen att inta en mer aktiv ståndpunkt. Det skulle jag vilja ha som ett medskick.

Anf. 140 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag tackar Bodil Ceballos för en relevant fråga. Min uppfattning är att Sverige ska vara aktivt i att driva de så kallade motvindsfrågorna, där vi är ganska ensamma men har bred förankring i riksdagen. Det handlar till exempel om SRHR-frågor, kvinnors rättigheter, rättighetsperspektivet och den typen av frågor. Där vet vi att vi behöver vara mycket tydliga.

Vi håller på att utmejsla de svenska ståndpunkterna. Jag kommer gärna till utrikesutskottet i början av nästa år och redovisar de instruktioner som vi kommer att ha i det framtida arbetet, där bland annat klimat och miljö finns med som en viktig del, men även andra delar förstås. Det ligger helt i linje med vad vi normalt tycker är viktigt i den svenska riksdagen och regeringen. Det är viktigt att vi vågar sticka ut i de frågorna, som vi vet är ganska kontroversiella just nu, inte minst SRHR-frågorna, där jag är orolig för att det kan bli en tillbakagång. Jag hade diskussioner med chefen för FN-organet UNFPA för bara några veckor sedan, och han är väldigt oroad för vad som händer just nu i Europa och utanför.

Även Patrik Björck väcker en viktig fråga. Det ligger inom politiken för global utveckling att vi ska vara pådrivande i den frågan. Vi ska bidra till att bygga institutioner, så att länder själva kan bli bättre på skattefrå-

Anf. 141 LARS OHLY (V):

Jag vill ge ett starkt stöd till den inriktningen, framför allt när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. De frågorna får aldrig glömmas bort. Det finns mörka krafter som är ganska aktiva i dagsläget och som ifrågasätter aborträtten, kvinnors rätt till utbildning och kvinnors rätt till sin egen kropp, sitt eget liv och sin egen hälsa. Allt detta är sådant som riskerar att vrida utvecklingen tillbaka och som dessutom riskerar att minska möjligheterna att uppnå målen i post 2015. När biståndsministern säger att regeringens ståndpunkt även är riksdagens vill jag hävda att det verkligen är sant. Driv på i de frågorna!

Sverige bör också vara tydligt med att det inte räcker att komma fram till en bra gemensam ståndpunkt. De här förhandlingarna handlar om hur man ska gå vidare med millenniemålen. Men varje land har sitt eget ansvar. Därför måste varje land åta sig att självt arbeta med sin biståndspolitik och sina internationella åtaganden.

Där finns det oerhört mycket att efterfråga bland i princip alla medlemsländer. Inte ens vi själva kan i alla lägen slå oss för bröstet. Det viktiga arbetet kommer att fortsätta och pågå där. De här målen ska vara vägledande, men det är ändå nationernas eget biståndsarbete och internationella arbete på andra plan, inte minst med handel, som kan göra skillnad i verkligheten.

Anf. 142 PATRIK BJÖRCK (S):

Om vi då är överens om att det är viktigt att bekämpa skatteflykt och att vi ser hur stor andel det rör sig om – det är tio gånger det samlade internationella biståndet – är det väl viktigt att regeringen stöder EU-förslag om öppen redovisning och informationsutbyte, så att vi kan gå från ord till handling.

Anf. 143 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag håller inte alltid med Lars Ohly, men i det här fallet gör jag det. Jag är väldigt tydlig i fråga om aborträtten. Vi beslutade helt nyligen att bryta den tysta proceduren om att Malta ville få in andra skrivningar i en fotnot just i abortfrågan. Den är väldigt viktig att lyfta fram i alla sammanhang.

När det gäller Patrik Björcks fråga har vi ingen annan uppfattning. Det finns ju i den globala agendan.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för såväl regeringens inriktning som regeringens ståndpunkt under punkt 3. Jag har noterat ett medskick från Socialdemokraterna.

Vi går därmed vidare till punkt 4, Samstämmighet för utveckling. Det är en beslutspunkt.

Anf. 145 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

För att stärka EU som en global utvecklingspolitisk aktör driver Sverige att EU ska arbeta mer samstämmigt för utveckling. Det ligger i linje med den svenska politiken för global utveckling, PGU, och är också i linje med Lissabonfördraget. Regeringen följer därför noga kommissionens arbetsprogram för samstämmighet och utveckling, den så kallade Policy Coherence for Development, PCD, som gäller 2010–2013.

Som ett resultat av kraven på uppföljning av detta arbete rapporterar kommissionen vartannat år till rådet om EU:s genomförande av PCD. Den rapporteringen baseras på EU-institutionernas och medlemsstaternas arbete med PCD. Rapporten tar upp arbetsmetoder för PCD samt hur arbetet bedrivs vad gäller de prioriterade tematiska frågorna inom PCD, till exempel handel och finansiella frågor, klimat, livsmedelstrygghet, migration och säkerhet.

Den senaste PCD-rapporten presenterades i november 2013, till vilken UD och våra utlandsmyndigheter har bidragit med skriftliga kommentarer. Regeringen driver tillsammans med framför allt Finland och Danmark samt Irland, Nederländerna, Frankrike och Portugal att PCD ska bli en återkommande punkt på dagordningen på FAC. Regeringen driver också tillsammans med dessa länder att EU årligen bör ta fram rådsslutsatser om PCD. Dessa rådsslutsatser ger en bra bild av vad som har åstadkommit i genomförandet av PCD samt en god grund för att fortsätta arbetet.

Jag tänkte inte säga så mycket mer, men jag tar gärna emot frågor.

Anf. 146 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag tänkte fråga om samstämmigheten länderna emellan. Jag kom hem från Bolivia i går kväll, där jag varit i en hel vecka och studerat bland annat det svenska biståndet, dels vårt eget, dels det svenska genom ambassaden. Det som jag förstått särskilt av många av de bolivianer som jag talat med men också av personer i andra delar av Latinamerika är att Spanien till exempel har dragit in oerhört mycket av det bistånd som gått till Latinamerika. Förut har vi haft tanken att okej, Spanien sköter Latinamerika. Det mesta av deras bistånd har gått dit. Nu är det nästan ingenting alls, vilket gör att många olika områden har försvunnit inom biståndet.

Vad sker när vi har den situationen att många länder drar tillbaka sitt bistånd? Samtidigt har vi också gjort det, av kanske andra skäl, bland annat för att vi tycker att det redan finns någon annan där och att vi inte behöver vara där också. Beträffande samstämmigheten undrar jag hur vi ska komma överens länder emellan om vem som gör vad. Hur fungerar den processen?

Anf. 147 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag lämnar över den frågan till vårt utrikesråd, som kan det där lite mer i detalj.

Anf. 148 Utrikesrådet ANN-SOFIE NILSSON:

Där kan jag framhålla att det är viktigt att olika länder talar med varandra. För att hänvisa till EU-arbetet arbetar vi nu med det vi kallar gemensam programmering, där EU-länderna tillsammans med EU och

kommissionen arbetar på landnivå för att just diskutera hur vi kan ta ett delat och gemensamt ansvar för bättre effektivitet och koordinering i biståndet. Det är ett exempel. Men det är viktigt att också länder utanför EU finns med i den diskussionen.

2013/14:13
6 december

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Nu vill jag fråga om den tidigare punkten som omfattade såväl diskussion som beslut, nämligen punkt 3, Post 2015. Var det så att statsrådet också fick tala om den delen som avsåg beslutet? Vi vill bara kontrollera. Det finns nämligen slutsatser om utvecklingsfinansiering, och det kräver i så fall ett ställningstagande.

Jag sammanfattade det så att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt, men jag undrar om det fanns anledning att säga någonting om just beslutsdelen.

Anf. 150 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag kan säga någonting om den. Som en uppföljning av frågan om utvecklingsfinansiering från Monterreyöverenskommelsen ska kommissionen årligen anta ett antal rådsslutsatser. Utgångspunkten har vid pågående förhandlingar och rådsslutsatser varit att EU:s utvecklingsfinansieringsstrategi ska vara sammanhängande med post-2015-processen. Den är tänkt att förena alla utvecklingsrelaterade aktörer och flöden, nya såväl som gamla.

Baserat på den årliga rapporten och kommissionens meddelande från 2012 om utvecklingsfinansiering samt olika synpunkter från medlemsstaterna har utkastet till rådsslutsatser tagits fram.

Anf. 151 ORDFÖRANDEN:

Vi har haft en diskussion om detta, och vi sammanfattade det tidigare. Vi går vidare till punkt 5, Agenda för förändring. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 152 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Rådsslutsatserna om EU:s uppdaterade utvecklingspolitik, Agenda for Change, antogs av biståndsministrarna redan i maj 2012. För regelbunden uppföljning har flera medlemsstater, däribland Sverige, påtalat att Agenda for Change och dess genomförande bör diskuteras vid varje möte, varje FAC. Det togs upp vid senaste FAC Utveckling i maj 2013 på begäran av 17 medlemsstater. Nu är den alltså återigen uppe på dagordningen, vilket regeringen välkomnar.

EU-gemensam programmering är en del av Agenda for Change och något som regeringen ger sitt fulla stöd till. EU-kommissionen och EEAS förser medlemsstaterna löpande med information om framsteg i den EU-gemensamma programmeringsprocessen. Sverige deltar i EU-gemensam programmering med ett antal länder. Det betyder att vi samarbetar om hur arbetet i fält ska bedrivas för att få en ökad effektivitet. Sida ingår också i det arbetet. I vissa länder har processen redan påbörjats, och i andra är arbetet på gång.

Under november har inkommande rapportering skett från alla våra utlandsmyndigheter, och de har redogjort för viktiga framsteg och utmaningar i den EU-gemensamma programmeringen. Bilden som ges överensstämmer väl med andra medlemsstaters syn och med den som presenteras av EU-kommissionen och EEAS. Slutsatsen som gemensamt dras är att fältet behöver ges ytterligare stöd för genomförandet av EU-gemensam programmering.

Som EU-nämnden känner till var regeringen drivande i att få med tydliga skrivningar om resultat i rådsslutsatserna om Agenda for Change. Som en direkt effekt av detta har kommissionen åtagit sig att utarbeta ett resultatramverk för EU-kommissionens bistånd. Därtill har en expertgrupp etablerats i vilken Sverige ingår. Sverige har i den gruppen fått en rådgivande roll i arbetet med resultatramverket.

Anf. 153 BODIL CEBALLOS (MP):

Min förra fråga hörde kanske bättre hemma här, så jag har egentligen bara en ytterligare fråga – förutom att jag vill säga att jag tycker att det är bra att ni driver att frågan ska tas upp varje gång så att den diskuteras oftare.

Hur säkerställer man det lokala ägarskapet i agendan med tanke på att EU-ländernas bistånd ser väldigt olika ut från början och många är mer uppifrån och ned än nedifrån och upp?

Anf. 154 LARS OHLY (V):

Jag vill fråga på vilket sätt regeringen lyfter fram frågor som kan vara problematiska i Agenda för förändring. Det gäller till exempel synen på bundet bistånd, som är problematiskt över huvud taget och som dessutom är alltför ofta använt, vilket leder till stora problem.

Det gäller också synen på kapitalflykt, som kanske utgör ett av de största hindren för utveckling i världen i dag.

Vidare gäller det frågan om avräkningar, där alltför många regeringar inklusive den svenska ser till att delar av biståndspengarna inte går till länder utanför Europeiska unionen utan används inom Europeiska unionen i respektive medlemsland. I Sverige används de till exempel till att bekosta flyktingmottagande, men också till åtgärder som inte har med biståndet att göra, såsom att bygga ambassader på Island eller på andra håll.

Där är det rimligt att Sverige är självkritiskt men också driver hårt att biståndet ska gå till det som det är avsett för.

Anf. 155 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag lämnar över Bodil Ceballos fråga till utrikesrådet Ann-Sofie Nilsson.

Anf. 156 Utrikesrådet ANN-SOFIE NILSSON:

Jag kan fortsätta på det som jag sade tidigare. Det är oerhört viktigt i det här arbetet att man arbetar nära aktörerna i det aktuella landet, inte minst med utvecklingsplaner som regering och myndigheter där har, och att det är en utgångspunkt även för EU och andra givares engagemang.

Jag tänkte lämna över Lars Ohlys fråga till Per-Ola Mattsson att svara på eller kommentera, alltså på vilket sätt regeringen lyfter fram frågan om bundet bistånd. Han är mer kunnig i den frågan.

Anf. 158 Kanslirådet PER-OLA MATTSSON:

Både frågan om bundet bistånd och frågan om avräkningar är frågor som diskuteras inom ramen för OECD-DAC snarare än inom ramen för den här processen. I OECD-DAC är frågan om bundet bistånd en fråga där vi på senare år alltid har legat i framkant och tillhör de få länder som faktiskt har avbundit allt vårt bistånd. Många länder har inte gjort det. Vi arbetar fortsatt aktivt med den frågan.

När det gäller avräkningar är också det en fråga som diskuteras i OECD-DAC. Där kan vi poängtera att vi följer OECD-DAC:s riktlinjer när det gäller vilka avräkningar vi gör från biståndsramen.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning under punkt 5. Vi går vidare till punkt 6, Samlad ansats, Comprehensive approach. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 160 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Den frågan har utgått – kansliet borde ha fått information om det – på grund av att den inte är färdig för behandling. Jag hoppas att ni har fått information om det.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

I varje fall blev vi nu informerade. Vi lämnar den punkten och går vidare till punkt 7. Nu gäller det Storasjöregionen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 162 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

På den här punkten anser regeringen att det är värdefullt att FAC Utveckling ges tillfälle att diskutera en regional fråga, denna gång Demokratiska Republiken Kongo och Storasjöregionen. Syftet är att diskutera den senaste tidens händelseutveckling i östra DRK och genomförandet av det ramavtal för fred, säkerhet och utveckling som DRK och tio andra afrikanska länder har skrivit under.

Ramavtalet har bidragit till att skapa förutsättningar för en fredlig och positiv utveckling, även om det bara är ett första steg. Rebellgruppen M23 har nyligen lagt ned vapnen, och det finns förhoppningar om någon form av politisk överenskommelse inom kort mellan DRK:s regering och M23. En sådan politisk överenskommelse som har stöd av framför allt Rwanda skulle skapa förutsättningar för genomförandet av ramavtalet.

Det internationella engagemanget är stort för ramavtalet och för utvecklingen i regionen. FN:s generalsekreterare och Världsbankens chef gjorde en gemensam resa till regionen i maj. EU:s särskilde koordinator har tillsammans med andra internationella sändebud spelat en aktiv roll och bidragit till den positiva utvecklingen.

Det är fortsatt viktigt att Sverige och EU ger ett starkt stöd till ramavtalet och dess genomförande. I juni i år antog EU-kommissionen och EEAS ett gemensamt meddelande, *A Strategic Framework for the Great Lakes Region*, vilket anger den övergripande inriktningen på EU:s insatser i regionen. I juli antog FAC Utrikes rådsslutsatser om Storasjöregionen där man uttryckte starkt stöd för ramavtalet.

Regeringen understryker i alla sammanhang vikten av givarkoordinering, inklusive med FN och Världsbanken. En långsiktig hållbar lösning av konflikten kräver att dess underliggande orsaker hanteras. En kommande politisk överenskommelse mellan DRK:s regering och M23 skulle vara av stor betydelse för stabiliteten och säkerheten i regionen, vilket bland annat är en förutsättning för hjälp till befolkningen och att den kommer fram.

Det här är ett steg på vägen. Det behöver följas av mer grundläggande reformer och åtgärder som kan främja såväl försoning som respekt för mänskliga rättigheter och ekonomisk och social utveckling. Det är särskilt viktigt att understryka det ansvar som regeringarna i regionen har för en fredlig utveckling, framför allt DRK:s regering.

Det är i sammanhanget positivt och värt att notera att Rwanda inte blandat sig i de slutgiltiga stridigheterna med stöd till M23. Jag vill även påminna om att Sverige är en stor bilateral givare till DRK och regionen med såväl utvecklingsbistånd som humanitärt stöd. Jag tror att det sammantaget handlar om ungefär 1 miljard till DRK.

Anf. 163 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack så mycket, statsrådet! Vi hade i går en stor konferens där biståndsministern deltog i samband med att doktor Mukwege från Panzi-sjukhuset i Bukavu i Demokratiska Republiken Kongo var på besök i Sverige.

Jag har ingenting emot det som står här, det är bra. Men det som kom upp var bland annat att det finns många rebellgrupper, inte bara M23. Vi får inte glömma bort demobilisering, att avväpna alla grupper, säkerhetssektorreform. Det står att det är många olika saker som är underliggande i konflikter, vilket även kom fram i går.

Den här delen får inte glömmas bort, även om det kanske inte är biståndsministerns huvudsakliga uppdragsområde.

Anf. 164 Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag har ingen annan uppfattning än den som Désirée Pethrus har. Vi ska arbeta fram en ny resultatstrategi för DRK under nästa år. Det som jag själv vill lyfta fram där handlar om insatser – det nämnde jag på konferensen i går – mot det grova sexuella våldet, som är utmärkande. Där behövs insatser både för att förebygga och för att rehabilitera. Det handlar också om lagföring.

Det finns en stor oro för att den höga våldsnivån, särskilt sexuellt grovt våld, även i fredlig tid kan komma att finnas kvar. Vi vet av erfarenhet att det är kvardröjande i postkonfliktländer. Våldet i samhället och i hemmen fortsätter. Man har vant sig vid att det är okej.

Vi har genom Sida finansierat en stor studie när det gäller mäns syn på detta i DRK. Det visar sig i studien att två tredjedelar av männen menar att kvinnor får acceptera att bli slagna och att kvinnor som blir våld-

tagna har sig själva att skylla. Om det stämmer inger det stor oro även i det framtida DRK. Det behövs åtgärder för att stärka kvinnors rättigheter och ha fokus på dessa frågor.

Jag håller med, och tack, Désirée Pethrus, för att du uppmärksam-
made det.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning i den här frågan.

Detta torde vara den sista punkten för statsrådets del i dag. Vi tackar för närvaron i EU-nämnden och önskar en trevlig helg.

2013/14:13
6 december

7 § Transport, telekommunikation och energi (energi)
Statsrådet Anna-Karin Hatt

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 7 juni 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 19–20 september 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 12 december 2013

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Anna-Karin Hatt med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då undrar jag, statsrådet, om det finns något att säga med anledning av informellt ministermöte den 19–20 september.

Anf. 167 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr ordförande! Ni har tagit emot den skriftliga återrapporteringen från mötena. Om det finns några frågor svarar jag gärna på dem.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 4 på den kommenterade dagordningen. Det gäller främjande av användningen av energi från förnybara energikällor samt kvaliteten på bensin- och dieselbränslen. Det är en beslutspunkt.

Anf. 169 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr ordförande! Den första punkten handlar om det som brukar kallas för ILUC-förslaget och som syftar till att minska växthusgasutsläppen från det man kallar indirekt förändrad markanvändning.

Det litauiska ordförandeskapet hade som en ursprunglig målsättning att kunna nå en överenskommelse med parlamentet före slutet av året, men det har inte varit möjligt att inleda förhandlingar med parlamentet eftersom rapportören inte har fått mandat för det. Därför har man för avsikt att vid rådet i stället söka en politisk överenskommelse om rådets gemensamma ståndpunkt som sedan ska ligga till grund för fortsatta, eller då påbörjade, förhandlingar med Europaparlamentet och en andraläsningsöverenskommelse.

I ett för Sverige väldigt viktigt avseende har förslaget förbättrats jämfört med kommissionens ursprungsförslag. Det handlar om hur listan över avancerade biodrivmedel som ska främjas genom direktivet ska se ut. Vi har lyckats, tack vare intensiva förhandlingar, att få in att råvaror från skogsbruket som svartlut, lignin och tallolja, som vi använder för att producera biodrivmedel här hemma, ska inkluderas på listan. Det innebär att vi kommer att kunna tillgodoräkna oss våra inhemska hållbara lösningar, samtidigt som vi skapar en större marknad och större efterfrågan på hållbar svensk teknik. Det har funnits ett starkt motstånd, mycket baserat på okunskap om skogliga frågor, mot att inkludera dem på listan. Men regeringen har lyckats få med det och stå upp för det svenska skogsbrukets hållbarhet.

Det förslag som nu finns till rådets gemensamma ståndpunkt är ett resultat av långa diskussioner i rådet där medlemsstaterna från början stått väldigt långt ifrån varandra. Vi har från regeringens sida i förhandlingarna särskilt verkat för att direktivet ska återspegla de skillnader som finns mellan olika biodrivmedels olika miljöprestanda och att direktivet ska främja avancerade biodrivmedel.

Den mest kontroversiella frågan har varit den restriktion som kommissionen har föreslagit när det gäller hur mycket konventionella biodrivmedel, alltså första generationens biodrivmedel, som medlemsländerna ska få tillgodoräkna sig i måluppfyllelsen av tioprocentmålet för transportsektorn. Det föreslås bli 7 procent i stället för 5 procent, som kommissionen ursprungligen föreslog. För att kompensera för den höjningen har man lagt till ett frivilligt submål för avancerade biodrivmedel i syfte att främja avancerade biodrivmedel med hög miljöprestanda.

Den svenska regeringen har tillhört en grupp länder som gärna hade kunnat gå ännu längre och har därför argumenterat för ett bindande ambitiöst mål för avancerade biodrivmedel. Det som nu är inkluderat i förslaget är ett frivilligt mål.

Jag vill vidare uppmärksamma de olika viktningmekanismer som direktivet innehåller. Kommissionen föreslog att vissa biodrivmedel skulle få räknas fyrfalt, allt kvadrupelräknas, och andra skulle få räknas dubbelt mot transportmålet. Nu är kvadrupelräkningen borttagen, vilket är bra. Däremot föreslås att vissa biodrivmedel, de mest avancerade, ska få dubbelräknas, inte bara mot tioprocentmålet i transportsektorn utan också mot målet om 20 procent förnybart, det vill säga generellt.

Vi har argumenterat mot den utvidgningen eftersom det i praktiken innebär en ambitionssänkning och det blir lättare för medlemsstaterna att nå förnybartmålet med en mindre andel biodrivmedel.

I sak vore det olyckligt om förhandlingarna drog ut ännu mer på tiden i ett läge där branschen efterfrågar långsiktiga spelregler. Därför har regeringen efter en samlad bedömning kommit fram till att vi kan ställa oss bakom ordförandeskapets förslag till ståndpunkt, även om vi gärna hade sett ett mer ambitiöst mandat inför de förhandlingar som ska ske med Europaparlamentet som nästa steg i ärendet.

Mandatet innehåller som sagt flera för svensk del positiva komponenter, framför allt inkluderingen av skoglig råvara. Men vi kommer muntligt vid rådsmötet att markera att vi gärna hade sett ett mer ambitiöst direktiv.

När förhandlingarna ska inledas med Europaparlamentet är det viktigt att Sverige kan vara med som en aktiv förhandlingspart, att vi finns med vid förhandlingsbordet. En viktig fråga blir att fortsatt säkerställa att den skogliga råvaran kommer att finnas kvar. Vi vet att det finns frågetecken om det i parlamentet. Det är tack vare att den svenska regeringen har varit mycket aktiv så här långt som det finns med i förslaget. Därför måste vi vara spelbara i frågan och kunna bevaka att frågan finns med även framöver.

Vi kommer att verka för ett mer ambitiöst direktiv om det finns möjligheter för det i dialogen med parlamentet, främst med avseende på den särskilda kvoten som bör vara bindande. Vi vet att Europaparlamentets förslag i flera delar är mer ambitiöst än rådets, vilket talar för ett ur

svensk synpunkt ännu bättre slutligt utfall än det förslag som ligger på bordet i dag.

Anf. 170 LARS OHLY (V):

Vänsterpartiet har tidigare haft avvikande meningar när ILUC-direktivet har diskuterats. En av de avvikande meningar vi har haft har handlat om att man har kunnat tillgodoräkna sig vissa biodrivmedel två eller fyra gånger i stället för bara en gång. Det är väldigt bra att det är borta. Det var helt i enlighet med Energimyndighetens remissvar, och det var helt i enlighet med vad vi har framfört tidigare. Jag tycker att det är bra att den svenska regeringen är tydlig med att inte heller de mer avancerade biodrivmedlen får räknas dubbelt.

Min fråga är: Är det enligt förslaget fortfarande möjligt för kommissionen att ändra i direktivet med delegerade akter? Den synpunkt vi har haft är att vi har varit tveksamma och direkt motståndare till att kommissionen ska ges den rätten dels på grund av den ryckighet som det riskerar att medföra när man inte är helt säker på att direktivet långsiktigt kommer att ligga fast, dels för att kommissionen rent principiellt inte bör ha makten att med delegerade akter få ändra i den här typen av direktiv.

Anf. 171 HELENA LEANDER (MP):

Miljöpartiet har tidigare haft en avvikande mening. Miljöpartiet är egentligen skeptiskt till hela metoden med kvantitativa begränsningar och snarare vill försöka använda sig av direkt räkning av luftfaktorerna. Den avvikande meningen kvarstår.

Anf. 172 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 173 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Tack för kommentarerna och frågorna! Regeringen har varit mycket kritisk mot de delegerade akterna, som jag tror att jag redogjorde för när jag var i EU-nämnden senast. Därför har vi starkt drivit på i förhandlingarna mot detta, vilket har lett till att de delegerade akterna nu är borta ur förslaget.

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet. Vi har noterat avvikande mening från Miljöpartiet.

Vi går vidare till punkt 5, Inre marknaden för energi. Där finns en a-punkt, som är en beslutspunkt, och en b-punkt, som är en informationspunkt.

Anf. 175 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr ordförande! Under den här punkten förväntas rådet ställa sig bakom en rådsrapport om utvecklingen för EU:s inre energimarknad. Som ni säkert minns antog Europeiska rådet i våras slutsatser om bland annat energi där man bekräftade målsättningen om att vi ska slutföra den inre marknaden för energi till 2014.

Där räknar man upp flera områden där vi behöver göra mer, som energieffektivisering, behovet av ett klimat- och energiramverk till 2030, främjande av investeringar, diversifiering av energitillförsel och energipriser och konkurrenskraft. Samtidigt gav man energirådet i uppdrag att återkomma med en framstegsrapport inom de här områdena. Det är den rapport som nu ligger på bordet och som på ett bra sätt speglar de diskussioner som har förts i energirådet.

Också regeringens synpunkter avspeglas i rapporten, till exempel när det gäller konsumenternas viktiga ställning på marknaden, även om vi gärna hade sett att ännu större vikt hade lagts vid betydelsen av omställningen till ett hållbart energisystem i rapporten.

Regeringen har i diskussionerna pekat på behovet av en fortsatt utveckling av en liberaliserad och konkurrensutsatt marknad där vi stärker konsumenternas ställning. Vi har också lyft fram att man måste ge företräde till alternativa lösningar framför de så kallade kapacitetsmekanismer som nu diskuteras i ett antal olika medlemsstater. Det handlar alltså om att i stället titta på sådant som ökad satsning på att integrera energisystemen mellan länder genom ökad transmissionskapacitet och ökad efterfrågefleksibilitet, både hos industrin och konsumenterna, och att investera i smarta elnät och smarta mätare.

Sammantaget kan man konstatera att rapporten är väl balanserad och att regeringen därmed kan ställa sig bakom den.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Jag uppfattade det som att statsrådet återkommer till 5 b. Eller var det 5 a och 5 b i ett sammanhang?

Anf. 177 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag föredrog båda.

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen. Vi går vidare till punkt 6, Yttre förbindelser på energiområdet. Här är det också en uppdelning. 6 a är en beslutspunkt och 6 b en informationspunkt.

Anf. 179 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag tar dem tillsammans. Under punkt 6 kommer EU:s externa energipolitik upp. Den externa energipolitiken har ökat i betydelse under de senaste åren, framför allt sedan gaskrisen mellan Ryssland och Ukraina 2008 och 2009 och mot bakgrund av den ökade globala konkurrensen om energiresurser. Därför har vi i EU sedan 2011 bedrivit ett arbete för att åstadkomma en mer enhetlig och konsekvent extern energipolitik inom EU.

År 2011 antogs rådsslutsatser både i Europeiska rådet och i energirådet som slår fast hur den politiken ska se ut. På uppmaning av Europeiska rådet har det litauiska ordförandeskapet nu tagit fram en rapport som bland annat innehåller en lägesbeskrivning om vad som har skett sedan 2011. TTE-rådet förväntas ställa sig bakom den rapporten.

Regeringen anser att rapporten ger en god bild av utvecklingen på energimarknaderna och av de internationella energirelationerna. Den ligger i linje med slutsatserna från 2011 i den centrala frågan om kompetensfördelningen mellan medlemsstaterna och kommissionen. Därför anser regeringen att vi kan ställa oss bakom rapporten.

Efter det kommer kommissionen och ordförandeskapet i vanlig ordning att ge information om läget i ett antal internationella relationer och processer på energiområdet, men vi förväntar oss inte någon diskussion under den informationspunkten.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar under punkt 6 a att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. I övrigt tackar vi för informationen. Vi går vidare till punkt 7, Övriga frågor.

Anf. 181 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr ordförande! Under den punkten kommer vi att informeras om tre olika punkter. Den första punkten gäller information om att rådet och parlamentet nått en överenskommelse om en förordning om rapportering av energiinfrastruktur. Några av er kanske minns att den frågan var aktuell 2010 när rådet beslutade att anta en förordning om att medlemsstaterna ska rapportera uppgifter till kommissionen om vilka investeringar som görs i energiinfrastruktur och produktionsanläggningar. Den förordningen var tvungen att tas om efter att parlamentet överklagat att man inte fick vara med och besluta. Den överenskommelse som man nu har nått ligger dock väldigt nära den som beslutades 2010.

Efter det kommer rådet att informeras om den senaste utvecklingen inom kärnkraftsområdet. Det rör sig om information om förhandlingarna kring kärnsäkerhetsdirektivet liksom information om de stresstester som har genomförts vid kärnkraftsreaktorer i EU:s grannländer. Beslut i de frågorna hanteras som bekant i allmänna rådet och i miljö- och jordbruksutskottet i riksdagen.

Slutligen kommer rådet att få höra om det inkommande grekiska ordförandeskapets prioriteringar.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Det var den sista punkten. Vi tackar för närvaron i EU-nämnden och önskar en trevlig helg.

Anf. 183 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar miljöminister Lena Ek med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då undrar jag, miljöministern, om det finns något att säga med anledning av möte i rådet den 14 oktober.

Anf. 184 Miljöminister LENA EK (C):

Herr ordförande! Nej, egentligen inte. Nämnden är informerad skriftligen, så det behövs inte.

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 4. Nu gäller det förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Det är en ny fråga för nämnden och en diskussionspunkt.

Anf. 186 Miljöminister LENA EK (C):

Herr ordförande! Kommissionen har presenterat ett förslag till förordning om invasiva främmande arter. Det kom i september i år. Syftet med förslaget är att förebygga, minimera och lindra negativa effekter på biologisk mångfald och ekosystemtjänster orsakade av invasiva främmande arter.

Enligt förslaget ska kommissionen ta fram en lista på ett antal invasiva främmande arter som anses vara till skada för EU som helhet. Denna ska stämmas av med medlemsländerna. Vid miljörådet den 13 december ska en orienteringsdebatt äga rum om förslaget mot bakgrund av två frågor.

Regeringen har under flera år arbetat med att lyfta fram just den frågan inom EU och i Sverige. I Sverige har hittills identifierats 303 så kallade IAS, till exempel mårhund, amerikansk hummer och jättebjörnloka. Övergripande kan sägas att regeringen välkomnar kommissionens förslag. Vi tycker att det är angeläget att beslutet om förordningen kommer på plats inom en snar framtid. Regeringen anser dock att det är viktigt att medlemsstaterna ges flexibilitet i att vidta åtgärder inom respektive medlemsstat.

Den första fråga som kommissionen ställer gäller den föreslagna listan med invasiva främmande arter som ska upprättas – ifall Sverige anser att den ska vara begränsad i antal. Om en sådan lista ska vara begränsad bara till arter som inte är naturligt förekommande i EU:s territorium, bör det då finnas en mekanism för att identifiera och prioritera arter som ska listas? Om ja, vilka kriterier ska tillämpas?

Här anser regeringen att det är en nackdel att bara 50 arter kan föras in i förteckningen över invasiva främmande arter av betydelse för EU, eftersom det finns många fler sådana arter som negativt påverkar biolo-

gisk mångfald och ekosystemtjänster. Regeringen anser vidare att listan i första hand bör vara begränsad till arter som inte är naturligt förekommande inom EU:s territorium.

Regeringen är däremot positiv till ett ökat samarbete mellan medlemsstaterna för arter som kan vara naturligt förekommande i vissa EU-länder men som skapar problem i andra. Ett exempel här är tvättbjörn. Regeringen är öppen för en mekanism för att prioritera arter som ska ingå i förteckningen men kan inte ta slutlig ställning förrän en analys har gjorts avseende vilka kriterier som kan ligga till grund för den prioriteringen.

Den andra frågan handlar om ifall vi anser att förordningen bör innehålla bestämmelser som tillåter och främjar åtgärder mot IAS på nivån för EU:s biogeografiska regioner. Om ja, vilka bör huvuddragen vara för detta regionala samarbete? Här anser regeringen att det är bra. Vi är öppna för någon form av regional ansats i förordningen, då olika arters förmåga och förutsättning att orsaka problem varierar mellan länderna. Regeringen anser dock att närmare analys bör göras om just EU:s biogeografiska regioner, om det är den mest ändamålsenliga nivån.

Regeringen är positiv till ökat samarbete mellan medlemsstaterna för att även hantera arter som kan vara naturligt förekommande i delar av EU men som orsakar problem i andra.

Anf. 187 LARS OHLY (V):

Vi i Vänsterpartiet har tidigare framfört att vi tycker att det egentligen borde vara ett direktiv och inte en förordning, eftersom det skulle ge större flexibilitet för medlemsstaterna, och det tycker vi fortfarande.

Vi har också varit kritiska till att förordningen har gett kommissionen rätten att med delegerade akter ändra lagstiftningen. Där har jag en kunskapsfråga om det fortfarande finns kvar. I så fall menar vi att det är felaktigt. Den här typen av ändringar av förordningar ska inte kunna beslutas av kommissionen, vilket skulle ge en ryckighet i lagstiftningen och en oproportionerligt stor makt för kommissionen.

Anf. 188 Miljöminister LENA EK (C):

Herr ordförande! Vi har erfarenhet av art- och habitatdirektivet, som ju är en väldigt viktig och grundläggande reglering och som vi har stor nytta av från svensk sida, till exempel när det gäller migrerande fåglar. Många av dem är mycket kära för svenskarna och markerar årstider. Vi behöver ha en diskussion på rättslig grund med andra regeringar om att man exempelvis inte ska fånga de här småfåglarna i nät och servera dem till lunch, för att vara brutal.

Art- och habitatdirektivet fyller en väldigt viktig funktion för alla medlemsländer. Däremot är det en fråga om flexibilitet, eftersom det finns ett annex med rödlistade arter. Det vore önskvärt att kunna plocka ut arter som inte är hotade och därmed inte längre behöver stå i annexet och samtidigt plocka in andra. Det är en oerhört svår process.

Svaret på frågan om det här finns kvar i förslaget är: Ja, det gör det. Men vi arbetar hårt för att få en flexibilitet i hur den här listan i praktiken ska kunna hanteras. Det går att bygga in flexibilitet också i en förordning. Det är den vägen vi försöker skapa majoritet för. Jag tror att det är

Anf. 189 LARS OHLY (V):

Det är möjligt att det är för sent påkommet att nu försöka driva linjen att omvandla förordningen till ett direktiv, och jag kan förstå det. I stället är det väl en rimlig linje att försöka göra förordningen så flexibel som möjligt.

Min fråga om kommissionens rätt att ändra lagstiftning genom delegerade akter kvarstår. Det är någonting som vi oroar oss väldigt mycket över.

Anf. 190 Miljöminister LENA EK (C):

Även här finns det fördelar och nackdelar. Kommittéförfarandet är snabbare. Att ändra i både förordningar och direktiv är en mycket lång och svår process när de väl har kommit på plats. Där är kommittéförfarandet ett sätt att försöka vara lite mer flexibel med förändringar.

Det som man kan göra är att försöka se till att arbetssättet också i kommittéförfarandet blir flexibelt och att det balanseras mot medlemsländer och parlamentet. Det är naturligtvis inte särskilt lätt, men jag tycker att alternativet, att ändra en förordning, är svårare. Vi befinner oss nu i det förhandlingsskedet, som Lars Ohly påpekar, att vi får försöka att inom ramarna tillfredsställa de grundläggande ambitioner som vi har. En av dem är absolut att upprätthålla den demokratiska balansen mellan EU:s olika institutioner.

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning i ärendet. Vi går vidare till punkt 5, tillika den sista av de riktiga punkterna. Nu gäller det mätning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter. Det är en ny fråga för nämnden och en diskussionspunkt.

Anf. 192 Miljöminister LENA EK (C):

Herr ordförande! På den andra punkten på miljørådets dagordning planerar ordförandeskapet ett åsiktsutbyte om kommissionens förslag till förordning om mätning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter.

Diskussionen kommer även här att föras utifrån två frågor. Den ena frågan är om förslagens tillämpningsområde är lämpligt och den andra om förslaget gör en korrekt avvägning mellan att trygga lika minimivillkor och att minimera den administrativa bördan. Jag har för avsikt att delta i diskussionen.

Det är positivt att EU intar en ledande ställning när det gäller att få åtgärder på global nivå för att minska utsläppen från sjöfarten. Det nu aktuella förslaget till förordning är ett viktigt första steg för att även den internationella sjöfarten ska omfattas av regler som minskar utsläppen. EU-förordningen är viktig för att driva på utvecklingen globalt. Vi har redan sett ett ökande intresse för att ta tag i frågan inom den globala sjöfartsorganisationen International Maritime Organization.

Regeringen delar kommissionens bedömning att det är lämpligt att endast fartyg över 5 000 bruttoton omfattas av förslagets tillämpningsområde, eftersom det innebär att 90 procent av de totala utsläppen kommer att omfattas. Däremot anser regeringen att det vore önskvärt med vissa justeringar i kommissionens förslag till övervaknings- och rapporteringssystem. Dessa bör syfta till att ytterligare minska den administrativa bördan för företagen utan att minska på ambitionen att hålla en hög kvalitet på rapportering i denna viktiga miljö- och hälsofråga.

Anf. 193 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag delar regeringens hållning att vi ska minska den administrativa bördan för företag i den här verksamheten och framför allt regeringens inställning att regelverket ska bli så konkurrensneutralt som möjligt.

Vi bor längst upp i Europa och har problem med isläggning och andra utmaningar, som avstånd och varuflöden, som man kanske också ska ta hänsyn till i frågan. Jag undrar om det är regeringens avsikt att ta upp frågan i diskussionen med rådet. Dessutom har vi problemet med svavel-direktivet som snedvrider konkurrensen för sjöfarten i Sverige.

Jag kan summera så att jag delar regeringens inställning men att jag vill ha svar på frågan om detta är något som regeringen avser att ta upp.

Anf. 194 Miljöminister LENA EK (C):

Ordförande! På den första frågan om exempel på vad vi driver för att minska administration och byråkrati är svaret att det är viktigt att transportslaget tar sitt ansvar. Polluter pays principle är en grundläggande princip i svensk miljöreglering.

Det är viktigt att veta att när det gäller exempelvis svavel och kvävedioxiderna kommer utsläppen från sjöfarten i Europa, om ingenting görs, att överstiga landbaserade utsläpp 2020. Det är alltså ingen liten fråga ur hälso- och miljösynpunkt.

Sjöfarten och luftfarten har av historisk tradition inte haft beskattning och inte heller samma mätmetoder. Därmed har de inte heller samma teknikutveckling som till exempel personbilstrafiken. Nu har det ändå skett ett genombrott. Vi har ett europeiskt förslag som diskuteras i IMO och som handlar om rapportering. Även om det finns ett tungt miljöansvar för den samlade sjöfarten finns det ingen anledning att göra det mer byråkratiskt än vad som behövs. Det ska vara enklast möjliga rapportering för att nå de syften som vi behöver nå. Det innebär till exempel att vi tror att det är bättre att rapportera årsvis än per enskild resa. Vi diskuterar också vilka uppgifter företagen i det sammanhanget ska lämna. Vi ska titta på om särskilda regler behövs när man reser mellan olika SECA-områden.

Därmed kommer jag in på nästa fråga och det som jag tycker felaktiga påståendet att den globala regleringen om svavel för särskilt känsliga hav skulle snedvrider konkurrensen. Det är inte fallet. Den reglering som nu kommer på plats handlar om alla in- och utgående fartyg i stora områden över hela världen. Det är alltså inte flaggstatsbaserat. Då hade vi kunnat diskutera en snedvridning. Det handlar om vilka fartyg som går in i de här områdena, oavsett flaggstat. Exempel på sådana områden är samtliga Kanadas kuster, samtliga Amerikas kuster, Östersjön, Nordsjön,

Engelska kanalen och om några år också skarpare krav i Medelhavet; där finns en viss fördröjning.

Det som SECA avser att adressera är naturligtvis frågan om miljötillståndet i de särskilt känsliga haven men också det faktum att utsläppen orsakar 50 000 förtida dödsfall i Europa. Det är alltså en mycket allvarlig hälsofråga. Det här ärendet rör inte SECA, men jag kände att jag ville besvara frågan på ett korrekt sätt.

Det handlar om att nu rapportera sina koldioxidutsläpp. Det är naturligtvis väldigt viktigt och bra i en situation där sjöfarten i dessa särskilt känsliga innanhav går från att använda bunkerolja till att nu få miljöregler som handlar om att bränslet bara får vara hundra gånger sämre än bilbränsle och inte mer.

Dessutom har sjöfarten, särskilt den rederinäring som har anknytning till Sverige, oftast väldigt bra miljöprestanda. Ur konkurrenssynpunkt tycker jag att det är bra att det, när det gäller de som inte har det, finns en tydlighet och transparens i vilka bränslen man använder och hur verksamheten hanteras. Vi vet att många stora företag som sätter konsumentprodukter på marknaden nu miljömärker sina varor och använder ekologiska fotavtryck i denna miljömärkning. Då är naturligtvis transporten en mycket viktig del av transparensen. Det tror jag kommer att vara bra för svensk sjöfart som får en chans, när det här blir klart, att visa att man har en bra standard på det man gör.

Anf. 195 ORDFÖRANDEN:

När Johnny Skalin nu begär ordet antar jag att det inte handlar om svaveldirektivet utan om koldioxidutsläppen.

Anf. 196 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag hade gärna bemött statsrådet i just den frågan, men om ordföranden nekar mig att göra det tänker jag inte ta upp den. Jag får ta upp den vid ett annat tillfälle.

Jag fick inte svar på mina frågor om konkurrensneutraliteten vad gäller varuflöden, isbeläggning, avstånd med mera. Vad avser regeringen att ta upp i dialogen med EU i de här frågorna? Det är nämligen avgörande för om jag ska stödja regeringens hållning eller inte.

Anf. 197 Miljöminister LENA EK (C):

Jag tar gärna den andra diskussionen när som helst i annat sammanhang.

Frågan om isbeläggning är en av de frågor som diskuteras i förhandlingarna, och vi tar självklart upp den som en extra svårighet för våra näringar. Konkurrensneutraliteten tillvaratas på det viset att samma regler gäller för alla. De kriterier som nu förhandlas ska gälla för alla fartyg som går på rutten där det finns issvårigheter.

Vi är angelägna om både konkurrensneutralitet och att särskilt framhäva svenska förhållanden, och så sker också.

2013/14:13
6 december

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte uppfattat någon avvikande mening från Sverigedemokraterna. Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning i frågan.

Vi kommer nu fram till den sista punkten på den kommenterade dagordningen, nämligen Övriga frågor. Då undrar jag om vi kan lämna ordet fritt, miljöministern, och se om det finns några frågor.

Anf. 199 Miljöminister LENA EK (C):

På listan med övriga punkter är det tre frågor som jag särskilt skulle vilja nämna: klimatförhandlingarna, kommissionens uppskjutna luftpaket och den övriga punkten som reses av Frankrike.

När det gäller utfallet av COP19 om klimatförändringar hade FN:s sekretariat särskilt pekat på tre områden som skulle förhandlas. Det handlade om arbetsplan de närmaste två åren tills slutförhandlingar om den nya globala klimatregimen ska ske i Paris. Där kom en arbetsplan på plats som är mycket vekare än vad vi från svensk synpunkt hade önskat, men det finns i alla fall utpekade tillfällen då man kan lösa en del frågor, så att inte allting ska lösas i Paris, för det tror vi inte är en framkomlig väg.

Den andra frågan handlade om finansiering. Där togs också steg framåt. Även här hade Sverige tydligare ståndpunkter och önskningsom större framsteg, liksom EU, men man kan konstatera att det sker en påfyllnad av anpassningsfonden. Den svenska regeringens beslut att lämna 300 miljoner kronor till den nya gröna klimatfonden när den är up and running, det vill säga att funktioner och garantier fungerar, hoppas vi ska kunna bli verklighet under slutet av 2014. Det första beslutet på det här området togs i Köpenhamn för fem år sedan, men förhandlingarna har under det senaste året gått framåt snabbare än vi trodde.

Detta rönt stor uppmärksamhet, och Sverige fick mycket beröm för detta. Det tycker jag är viktigt. Finansieringsfrågorna är ju något som bygger förtroende mellan EU och förhandlingsgruppen för utvecklingsländer, G77. Det förtroendet är avgörande för att vi ska nå fram med en överenskommelse. Det har varit av väldigt stor betydelse både i Durban och i Doha. Det här var min nionde klimatförhandling, och jag ser hur det ökade samarbetet gör att vi kan få resultat på plats. Det betyder väldigt mycket.

Det tredje utpekade området var frågan om långsiktiga klimatförändringar, det så kallade loss and damage. Det är en fråga som det har bråkats om i 20 år och där förhandlingarna har brutit samman vid flera tillfällen bara under det senaste året.

Vi lyckades delvis nå framgång i det förhandlingsarbetet. Sydafrikas minister Molewa och jag blev tillfrågade att medla som facilitators under de sista dagarna. Det innebär att vi har hittat ett hem för de här diskussionerna i FN-klimatsystemet. En kommitté som kommer att startas under året kommer när den är i arbete bl.a. att kunna främja användning av finansiering från de fyra fonder som finns i systemet: anpassningsfonden, fonden för särskilt fattiga länder, LDC-länderna, FN:s miljöfond och FN:s nya gröna klimatfond. Vi tror att det är en praktisk lösning, och vi lyckades på övertid, timmen innan det sista klubbslaget skulle falla, få den överenskommelsen på plats. Det känns bra.

Vi hade högre ambitioner inför de här förhandlingarna och är naturligtvis besvikna över att vi på de tre områdena inte har nått längre, men vi är samtidigt tacksamma över att det inte var några sammanbrott. På morgonen sista dagen såg det faktiskt ut som om förhandlingarna på samtliga tre områden skulle bryta samman.

Jag vill också notera att den svenska förhandlingsdelegationen och våra tjänstemän har gjort ett fantastiskt arbete under hela året och rönt mycket stor respekt. I det här arbetet är det till stor nytta att riksdagen sänder ledamöter som deltar i det samlade svenska arbetet.

EU-kommissionen har avisat ett meddelande om ren luft i Europa och att ett luftpaket skulle läggas fram under 2013 om hur luftfrågorna ska hanteras fram till 2030. Det handlar om att revidera direktivet för nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar (takdirektivet) ett direktiv för mellanstora förbränningsanläggningar samt förslag till ratificering av Göteborgsprotokollet under luftvårdskonventionen, vilket naturligtvis är en mycket viktig svensk angelägenhet. Detta var redan kraftigt försenat och har nu blivit försenat igen. Jag kommer att ta upp frågan med miljökommissionären vid ett bilateralt möte och påpeka att det inte är acceptabelt att interna diskussioner i kommissionen försenar denna viktiga reglering för människors hälsa och miljö.

Vidare har Frankrike anmält en övrig punkt som ur svenskt perspektiv är väldigt viktig. Man kommer att ta upp organiserad flora- och faunabrottslighet kopplat till länders säkerhet. Frankrike har under de senaste veckorna jobbat mycket med detta i samband med ett internationellt rundabordsamtal.

Man ska vara klar över att det här är ett område där organiserad brottslighet nu har klivit in på ett sätt som gör att de pengar som cirkulerar i det här sammanhanget är samma summor som när det gäller traficking eller till och med droger. Det är ganska otroligt att den organiserade brottsligheten har vuxit på det viset. Det ger många länder oerhört svåra bekymmer.

I Sverige har vi sett sådan brottslighet när det till exempel gäller sällsynta fåglars ägg, och vi ser alla hur det ser ut i Afrika. Det har lett till en situation där beväpnade gäng anfaller reservatsvakter med regelrätta strider och dödsfall som följd. Det är en helt oacceptabel situation. Jag har själv tagit upp frågan vid ett möte, och vi har diskussioner från svensk sida med Interpol om hur vi kan hantera detta. Jag kommer att ge Frankrike stöd under den här punkten på mötet. Jag tycker att det är en allvarlig och akut fråga.

Anf. 200 JOHAN HULTBERG (M):

Jag har en fråga till ministern om COP. Först och främst ska du verkligen ha stort beröm för framgångarna i förhandlingarna om loss and damage. Det var en av de få riktigt stora framgångarna. Min fråga gäller egentligen bara vad du tror om genombrottets betydelse i de fortsatta förhandlingarna. Detta är ju något som är viktigt för många av utvecklingsländerna och som kanske kan göra att förhandlingsklimatet förbättras. Jag skulle gärna vilja ha en kort kommentar om det.

Anf. 201 Miljöminister LENA EK (C):

Man måste förstå situationen för de förhandlare och de regeringar som har att hantera situationen i länder som redan är svårt drabbade eller som ser att det sker stora förändringar. Filippinerna är ett exempel som har gått genom världsmedierna. Man skulle också kunna nämna Bangladesh, som i norra delen av landet lider av att glaciärerna smälter och att dricksvattenförsörjningen förstörs. Den platta, mellanliggande delen drabbas svårt av mycket tyngre regn som kommer oftare, och i den lägre delen av landet höjs havsnivåerna och det blir saltvatteninträngning i brunnar. Det är typiska exempel på problem som inträffar.

När det gäller katastrofer har FN ett utarbetat system för att hantera det. Det finns organisationer, handlingsplaner och finansiering, och det rullar i gång ett maskineri, även om man kunde önska att det vore snabbare och effektivare ibland. Frågan om långsiktiga klimatförändringar har dock inget hem i FN-systemet förrän kommittén börjar arbeta. Här finns mycket arbete kvar.

Man måste ha kunskap om vad det faktiskt är som händer och mätmetoder som visar de långsiktiga, långsamma förändringarna, så att man kan sätta i gång ett förebyggande arbete. Det kan kanske handla om att flytta städer, skydda grundvatten och brunnar, dra om infrastruktur och se till att man inte bygger på ställen där det kan finnas risker.

Jag kan nämna att ett land som Schweiz nu flyttar byar och samhällen på grund av ökad skredrisk. Kunskapen om hur man gör detta är något som också kommer att slussas genom kommittén. Det handlar om både förebyggande frågor, tekniköverföring och hjälp med planer och strategier för att klara arbetet. Det finns i många länder inga tekniska faciliteter för att göra detta, och då måste vi inom FN-systemet hjälpas åt med det.

Många av förhandlarna från G77 var personligt väldigt berörda av den här frågan. Det är kanske därför som många industrialiserade länder samtidigt inte vill ha nya institutioner och vill använda FN-systemet mer effektivt.

Nu har vi tagit de första stegen för att lösa detta, men frågan är inte klar. Nu ska arbetsformerna utvecklas. När det gäller förtroendeskapande åtgärder tror jag att detta är en av de allra viktigaste. Jag delar Johan Hultbergs uppfattning att det kommer att betyda ett ökat förtroende i förhandlingarna framöver.

Svenska myndigheter – SGI, SGU, SMHI, Naturvårdsverket, Energimyndigheten och Trafikverket – har visst utbyte med andra länder, men här har man ett ställe att samla kunskap och information och göra det mer effektivt. Jag tror att det arbetssättet kommer att gynna också oss och framför allt klimatförhandlingarna, som ju är till för – om jag får uttrycka det lite storvulet – våra barns framtid.

Anf. 202 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den här punkten. Vi tackar miljöministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden och önskar en trevlig helg.

1 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumtfrågor (hälsofrågor).....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	2
Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD).....	3
Anf. 8 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 10 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	4

2 § Ekonomiska och finansiella frågor.....5

Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 13 Statsrådet PETER NORMAN (M)	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 15 Statsrådet PETER NORMAN (M)	5
Anf. 16 JOHNNY SKALIN (SD).....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 Statsrådet PETER NORMAN (M)	6
Anf. 19 JOHNNY SKALIN (SD).....	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Statsrådet PETER NORMAN (M)	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 23 Statsrådet PETER NORMAN (M)	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 25 Statsrådet PETER NORMAN (M)	8
Anf. 26 JOHNNY SKALIN (SD).....	8
Anf. 27 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	8
Anf. 28 Statsrådet PETER NORMAN (M)	8
Anf. 29 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	8
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD).....	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 32 Statsrådet PETER NORMAN (M)	9
Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD).....	10
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 35 BO BERNHARDSSON (S)	10
Anf. 36 Statsrådet PETER NORMAN (M)	10
Anf. 37 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	10
Anf. 38 LARS OHLY (V).....	10
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 40 Statsrådet PETER NORMAN (M)	10
Anf. 41 BO BERNHARDSSON (S)	11
Anf. 42 LARS OHLY (V).....	12
Anf. 43 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	12
Anf. 44 LARS OHLY (V).....	13
Anf. 45 FREDRICK FEDERLEY (C).....	13

Anf. 46	BO BERNHARDSSON (S)	14
Anf. 47	JOHNNY SKALIN (SD)	14
Anf. 48	Statsrådet PETER NORMAN (M)	14
Anf. 49	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	14
Anf. 50	LARS OHLY (V)	15
Anf. 51	FREDRICK FEDERLEY (C)	15
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 53	Statsrådet PETER NORMAN (M)	16
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 55	Statsrådet PETER NORMAN (M)	16
Anf. 56	JOHNNY SKALIN (SD)	17
Anf. 57	Statsrådet PETER NORMAN (M)	17
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 59	Statsrådet PETER NORMAN (M)	17
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 61	Statsrådet PETER NORMAN (M)	17
Anf. 62	Andre vice talman ULF HOLM (MP)	18
Anf. 63	Statsrådet PETER NORMAN (M)	18
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	18
3 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning)	19
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 66	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	19
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 68	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	19
Anf. 69	PATRIK BJÖRCK (S)	20
Anf. 70	LARS OHLY (V)	21
Anf. 71	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	21
Anf. 72	Kanslirådet KARIN SÖDERBERG	21
Anf. 73	PATRIK BJÖRCK (S)	22
Anf. 74	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	22
Anf. 75	MARIE GRANLUND (S)	22
Anf. 76	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	22
Anf. 77	Kanslirådet KARIN SÖDERBERG	22
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 79	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	23
Anf. 80	JOHNNY SKALIN (SD)	23
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 82	LARS OHLY (V)	23
Anf. 83	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	24
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 85	Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M)	24
Anf. 86	JOHNNY SKALIN (SD)	26

Anf. 87 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 88 LARS OHLY (V).....	26
Anf. 89 MARIE GRANLUND (S).....	27
Anf. 90 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 91 MEERI WASBERG (S).....	27
Anf. 92 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	27
Anf. 93 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 94 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	27
Anf. 95 PATRIK BJÖRCK (S).....	28
Anf. 96 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 97 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	28
Anf. 98 ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 99 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	29
Anf. 100 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	29
Anf. 101 Arbetsmarknadsminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	29
Anf. 102 ORDFÖRANDEN.....	29

4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor.....	30
Anf. 103 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 104 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	30
Anf. 105 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 106 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	30
Anf. 107 JOHNNY SKALIN (SD).....	31
Anf. 108 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 109 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	31
Anf. 110 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 111 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	31
Anf. 112 LARS OHLY (V).....	32
Anf. 113 JOHNNY SKALIN (SD).....	33
Anf. 114 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 115 BILLY GUSTAFSSON (S).....	33
Anf. 116 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP).....	33
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	34

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor.....	35
Anf. 118 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 119 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP).....	35
Anf. 120 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 121 Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP).....	35
Anf. 122 PATRIK BJÖRCK (S).....	36
Anf. 123 FREDRICK FEDERLEY (C).....	36
Anf. 124 LARS OHLY (V).....	36
Anf. 125 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	36
Anf. 126 MARGARETA CEDERFELT (M).....	37
Anf. 127 PEDER WACHTMEISTER (M).....	37

Anf. 128	Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	37
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 130	Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	37
Anf. 131	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	38
Anf. 132	Statsrådet MARIA ARNHOLM (FP)	38
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	38
6 §	Utrikes frågor (utveckling)	39
Anf. 134	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 135	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	39
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 137	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	39
Anf. 138	BODIL CEBALLOS (MP)	40
Anf. 139	PATRIK BJÖRCK (S)	40
Anf. 140	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	40
Anf. 141	LARS OHLY (V)	41
Anf. 142	PATRIK BJÖRCK (S)	41
Anf. 143	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	41
Anf. 144	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 145	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	42
Anf. 146	BODIL CEBALLOS (MP)	42
Anf. 147	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	42
Anf. 148	Utrikesrådet ANN-SOFIE NILSSON	42
Anf. 149	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 150	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	43
Anf. 151	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 152	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	43
Anf. 153	BODIL CEBALLOS (MP)	44
Anf. 154	LARS OHLY (V)	44
Anf. 155	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	44
Anf. 156	Utrikesrådet ANN-SOFIE NILSSON	44
Anf. 157	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	45
Anf. 158	Kanslirådet PER-OLA MATTSSON	45
Anf. 159	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 160	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	45
Anf. 161	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 162	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	45
Anf. 163	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	46
Anf. 164	Statsrådet HILLEVI ENGSTRÖM (M)	46
Anf. 165	ORDFÖRANDEN	47
7 §	Transport, telekommunikation och energi (energi)	48
Anf. 166	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 167	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	48
Anf. 168	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 169	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	48
Anf. 170	LARS OHLY (V)	50
Anf. 171	HELENA LEANDER (MP)	50
Anf. 172	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 173	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	50
Anf. 174	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 175	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	50
Anf. 176	ORDFÖRANDEN	51

Anf. 177 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	51	2013/14:13
Anf. 178 ORDFÖRANDEN.....	51	6 december
Anf. 179 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	51	
Anf. 180 ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 181 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	52	
Anf. 182 ORDFÖRANDEN.....	52	
8 § Miljö.....	53	
Anf. 183 ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 184 Miljöminister LENA EK (C).....	53	
Anf. 185 ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 186 Miljöminister LENA EK (C).....	53	
Anf. 187 LARS OHLY (V).....	54	
Anf. 188 Miljöminister LENA EK (C).....	54	
Anf. 189 LARS OHLY (V).....	55	
Anf. 190 Miljöminister LENA EK (C).....	55	
Anf. 191 ORDFÖRANDEN.....	55	
Anf. 192 Miljöminister LENA EK (C).....	55	
Anf. 193 JOHNNY SKALIN (SD).....	56	
Anf. 194 Miljöminister LENA EK (C).....	56	
Anf. 195 ORDFÖRANDEN.....	57	
Anf. 196 JOHNNY SKALIN (SD).....	57	
Anf. 197 Miljöminister LENA EK (C).....	57	
Anf. 198 ORDFÖRANDEN.....	58	
Anf. 199 Miljöminister LENA EK (C).....	58	
Anf. 200 JOHAN HULTBERG (M)	59	
Anf. 201 Miljöminister LENA EK (C).....	60	
Anf. 202 ORDFÖRANDEN.....	60	